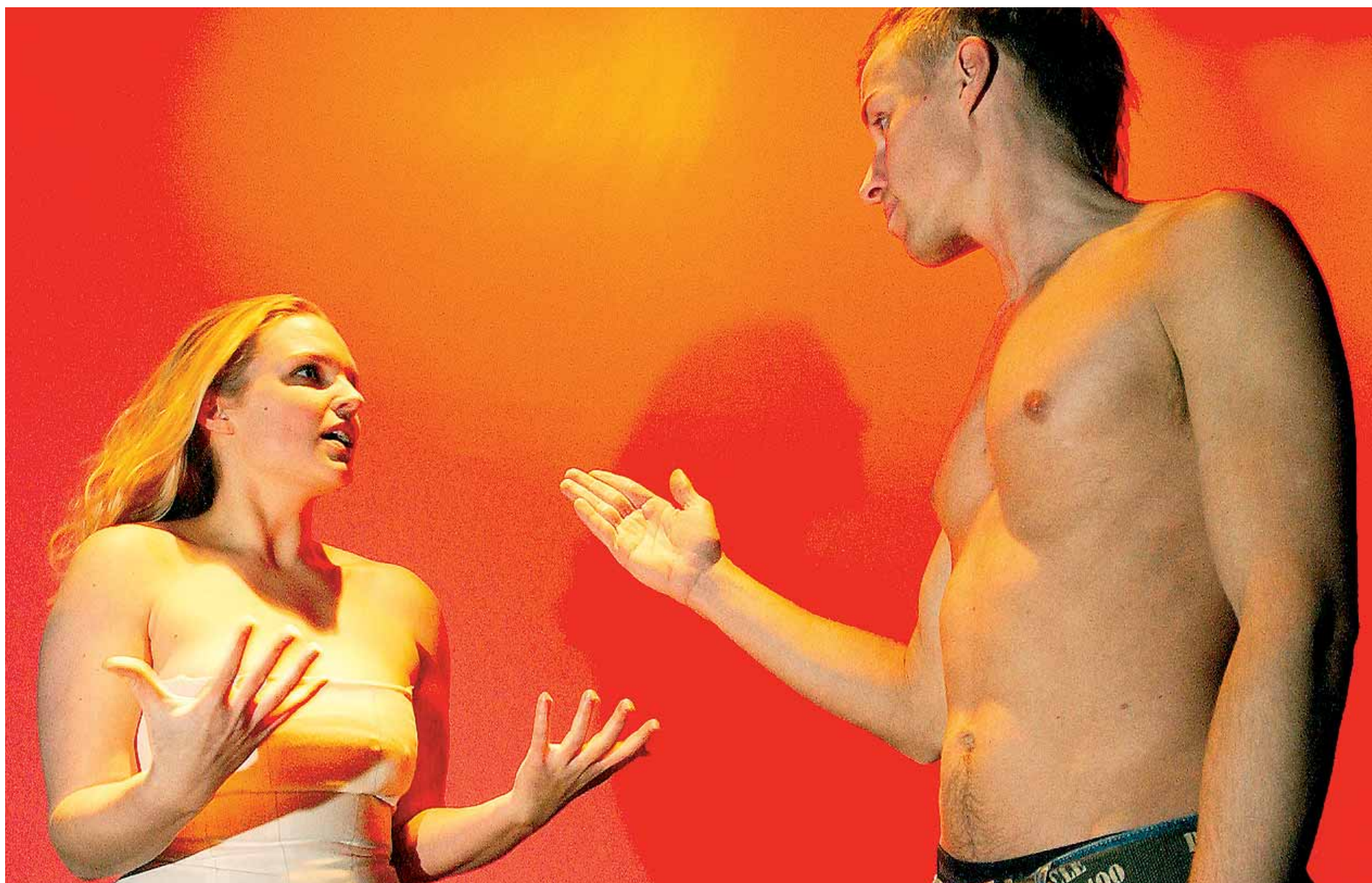

4 information & debat

AARHUS UNIVERSITET 15. MARTS 2004

ANDREI ERICHSEN/AU-FOTO

ALT ER TILLADT. Teaterhistoriens klassikere skal kunne holde til lidt af hvert. Ellers er de ikke klassikere. Lige nu viser to teatergrupper fra Afdeling for Dramaturgi deres stærkt bearbejdede udgaver af Ibsens "Rosmerholm" og Tjekhovs "Mågen". Side 13.

Postboksørget blad (8245 ARC) 12370

Grænseløse udfordringer

- Danmark skal være en magnet for viden og kompetence, så vi bliver helt uimodståelig for udenlandske studerende og forskere, fastslog videnskabsminister Helge Sander på Rektorkollegiets konference "Grænseløse Uddannelser". Men udfordringerne er mange.

En engelsk universitetsrektor forudser, at det om få år er slut med gratis uddannelse på universiteterne - også i Danmark. Side 3.

Magt eller afmagt

En ny bog rejser hård kritik af den danske magtudredning. Professor Lise Togby, der stod i spidsen for forskningsprojektet, svarer på kritikken på side 15.

ANDREI ERICHSEN/AU-FOTO

Nobelparken

Her inviteres som på byernes forretningstrøg. Nobelparken er det bymæssige modstykke til Universitetsparken. Mere formel og stram end den troskyldigt charmerende arkitektur i det gule parkbyggeri, hvor islandsk sweater og fløjlsbukser falder naturligt ind i billedet, mens blazer og slips synes mere passende i Nobelparken. Arkitekturskribenten Olaf Lind skriver om parkerne ved Aarhus Universitet. Side 10-11 og bagsiden.

15. MARTS
- 15. APRIL

KALENDER

MANDAG DEN 15.

Kl. 15.00. The Dynamics of Integration - Who Wins and Loses in Constitutional Bargaining in the EU? Derek Beach, Research Fellow, Dept. of Political Science, University of Aarhus in a series of Lectures on *European Integration and Denmark's Participation*. Aud. 011, Building 324. Arr.: Jean Monnet Center.

Kl. 15.15. On Consciousness. From the Naturalistic to the Upanisadic Traditions. I foredragsrækken *Evolution, bevidsthed og religion* taler forskningslektor Anindita Balslev om menneskets religiøse bevidsthed i indisk tradition og traditionens udvikling i dialog med den vestlige verdens opfattelse. Mødelokale 2, Studenternes Hus. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

ONSDAG DEN 17.

Kl. 10.00. International Spouses Group. New Museum Theory: An Introduction (a book) by the author Janet Marstine. Faculty Club, Building 421, 1st floor, Fredrik Nielsens Vej.

Kl. 13.15. 9th International Short Film Symposium. Three prize-winning shorts will be presented by the filmmakers themselves: *Bamboleho* (Luis Prieto, Spain, 2001, 14 min.), *Promise Land* (Gili Dolev, UK, 2002, 13 min.), and *The Chinese Wall* (Sytske Kok, written by Rosan Dieho, Netherlands, 2002). Lok. 122, Åbogade 34, indgang C. Arr.: Institut for Informations- og Medievidenskab.

Kl. 14.30. Fodbold som holdspil — et idrætspsykologisk perspektiv. Oplæg ved Anders Halling, ekstern lektor ved Center for Idræt og ph.d. Rune Giske. Lok. 123, Katrinebjergvej 89 C Se nærmere side 17. Arr.: Center for Idræt.

TORS DAG DEN 18.

Kl. 16.00. Velfærdsstatens principper, udfordringer og forandring. Jørgen Goul Andersen i foredragsrækken *Samfundsbeskrivelser*. Aud. A1, bygn. 333. Arr.: Kritisk Profil.

Kl. 19.30. Vin og geologi.

Lektor Erik Schou Jensen fra Geologisk Museum i København fortæller om de geologiske lags indvirkning på vin og krydrer med eksempler fra Champagne og Bourgogne distrikter. Efter foredraget er der lejlighed til at smage på de omtalte vintyper. Naturhistorisk Museum. Entré kr. 100 for ikke-medl. Arr.: Naturhistorisk Museums Venneforening.

FREDAG DEN 19.

Kl. 14.00. Skriften på skærmen – læselighed og e-publicering. Niels Erik Wille om skærm læsning og de muligheder der er for at overvinde problemerne med den allerede eksisterende teknologi. www.imv.au.dk Det store auditorium, Åbogade 34. Arr.: Informationsvidenskab.

MANDAG DEN 22.

Kl. 15.00. ESDP and Transatlantic Relations: From Bad to Worse? Anja Dalgaard-Nielsen, Research Fellow, Danish Institute for International Studies and Senior Lecturer, in a series of Lectures on *European Integration and Denmark's Participation*. Aud. 011, Building 324. Arr.: Jean Monnet Center.

TIRSDAG D. 23.

Kl. 19.30. Moderne bioteknologi i postmoderne tider? Forskningslektor Lars Reuter om europæisk politik og dens menneskesyn. Auditorium 2, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.

ONSDAG DEN 24.

Kl. 10.00. International Spouses Group. Great Men – Weak Women! The Illness of Women seen in a Historical Perspective by Lise Ehlers, Aarhus Municipal Hospital. Faculty Club, Building 421, 1st floor, Fredrik Nielsens Vej.

Kl. 14.15. Udgravningen ved Viborg Søndersø. Museumsinspektør Jesper Hjeremind, Viborg Stiftsmuseum, om resultater fra et tværvidenskabeligt forskningsprojekt. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Middelalderarkæologi.

Kl. 14.15. Æstetisk Seminar. Hans Dam Christensen om Oversete billeder – mod en opløsning af modsætningen skrift/billede?. Lok. 124, Kasernen, Langelandsgade. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe.

TORS DAG DEN 25.

Kl. 9-16. Steno Museet fejrer 10 år. Der er fri entree til museum og planetarium hele dagen samt kaffe og kage til gæsterne. Østjyllands Radio sender spørgeprogrammet *Hallo Derude* direkte fra museets forhal kl. 9.07 til 11.00. Man har således mulighed for at møde op på museet og medbringe mystiske genstande og stille spørgsmål direkte til udsendelsens eksperter Jan G. Larsen, Naturhistorisk Museum, naturvejleder Jan Kjærgaard og Ole J. Knudsen, Steno Museet.

Kl. 14.00. Moderniseringen og forbedringen af de danske købstadshavne i første halvdel af 1800-tallet. Stud.mag. Michael Bruus. Kursuslokalet ved Møntmestergården i Den Gamle By. Arr.: Byhistorisk Forum.

Kl. 16.00. Det paradoksale samfund. Niels Mortensen i foredragsrækken *Samfundsbeskrivelser*. Aud. A1, bygn. 333. Arr.: Kritisk Profil.

Kl. 19.30. Changing Patterns. Visiting scholar Bernhard Lang on Musings on Method in the Study of Religion. Mødelokale 1, Studenternes Hus. Arr.: Religionsvidenskabelige Forening.

Kl. 19.30. Barndom i danske institutioner - et kulturalanalytisk perspektiv. Adjunkt Susanne Højlund, Afdeling for Antropologi og Etnografi, om barndom som et kulturelt fænomen, der skabes og genskabes i mødet mellem børn og professionelle. Mødelokale 1, Studenternes Hus. Arr.: Dansk Etnografisk Forening.

FREDAG DEN 26.

Kl. 14.00. Moderniseringen og forbedringen af de danske købstadshavne i første halvdel af 1800-tallet ved stud.mag. Michael Bruus. Møntmestergården i Den Gamle By. Arr.: Byhistorisk Forum.

Kl. 14.15. Praktiske anvendelser af optionsteori: Lidt om Michael Laudrup, A.P. Møller & min mormor. Professor Peter Løchte Jørgensen holder tiltrædelsesforelæsning. Aud. 011, bygn. 324. Arr.: Institut for Økonomi.

MANDAG DEN 29.

Kl. 15.00. A Constitution for Europe? Prof. Henning Koch, Dept. of Law, University of Copenhagen, in a series of Lectures on *European Integration and Denmark's Participation*. Aud. 011, Building 324. Arr.: Jean Monnet Center.

ONSDAG DEN 31.

Kl. 10.00. International Spouses Group. Demonstration of Easter Flower Arrangements by florist Lene Bjerregaard, Juuls Blomster. Faculty Club, Building 421, 1st floor, Fredrik Nielsens Vej.

Kl. 14.15. Sognemønstræts udvikling i det middelalderlige Slesvig Stift. Ph.d. Morten Pedersen, Aalborg Historiske Museum. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Middelalderarkæologi.

Kl. 14.15. Æstetisk Seminar. Readymade och fake. Jan Bäcklund om konsthistorisk nödvändighet och estetisk indifferens. Lok. 124, Kasernen, Langelandsgade. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe.

TORS DAG DEN 1.

Kl. 9.15-17.00. JobParat. Information og inspiration om vejen fra studium til job. Samfundsfag: auditorium 2, Auditoriehuset. Humaniora og teologi: Teologisk Auditorium 1 Naturvidenskab: Auditorium E, bygn. 533 (indgang bygn. 530) Se nærmere program på www.au.dk/jobparat/

Kl. 19.30. Tårernes trøst. lektor, dr.theol. Niels Grønkjær om realismen i den kristne lidelseshistorie, hvor Gud ikke er hævet over det menneskelige. Men hvorfor kommer det så vidt, at Gud må dø? I et forsøg på at besvare dette spørgsmål vil foredraget indeholde et opgør med den opfattelse, at Gud er uforanderlig. Richard Mortensen Stuen, Mødesal 1, Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

FREDAG DEN 2.

Kl. 10.00-15.00. JobParat. Iværksæt din fremtid. Inspiration og konkret viden om start af virksomhed. Kaffestue 3, Studenternes Hus. Arr.: Center for Entrepreneurship.

Kl. 14.00. Methods and Practices in Participatory Design. Finn Kensing om systemudviklingsprocessen og den organisatoriske forandring. www.imv.au.dk Det store auditorium, Åbogade 34. Arr.: Informationsvidenskab.

MANDAG DEN 5.

Kl. 20.00. Fuldmåneaften i Planetariet. Der er musik under stjernerne og planetarieleder Ole J. Knudsen fortæller om påskeharen – den vingeløse fugl på stjernehimlen. Gentages kl. 21.30. Entré kr. 60,-. Arr.: Steno Museet.

ONSDAG DEN 14.

Kl. 10.00. International Spouses Group. Informal Get-together. Faculty Club, Building 421, 1st floor, Fredrik Nielsens Vej.

Kl. 13.15. Genrer og medier. Om det almene og det medie-specifikke genrebegreb. Med eksempler fra dansk tv-fiktions udvikling, vil lektor Gunhild Agger bl.a. karakterisere den danske genreudvikling i skæringen mellem nationalt og især engelsk og amerikansk fjernsyn. Store auditorium, Benjamin Bygningen, Åbogade 34, indgang C. Arr.: Informations- og Medievidenskab.

Kl. 14.15. Æstetisk Seminar. Interventionskunst. Lene Tortzen Bager om en betragtning af kunstens aktuelle evne til at iagttage. Lok. 124, Kasernen, Langelandsgade. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe.

Kl. 14.30. Teknisk og fysisk træning i fodbold Oplæg ved Thomas Bull Andersen, forskningsadjunkt ved Center for Idræt, og Ole Brandenborg, cheftrener i FC Århus. Lok. 123, Katrinebjergvej 89 C. Se nærmere side 17. Arr.: Center for Idræt

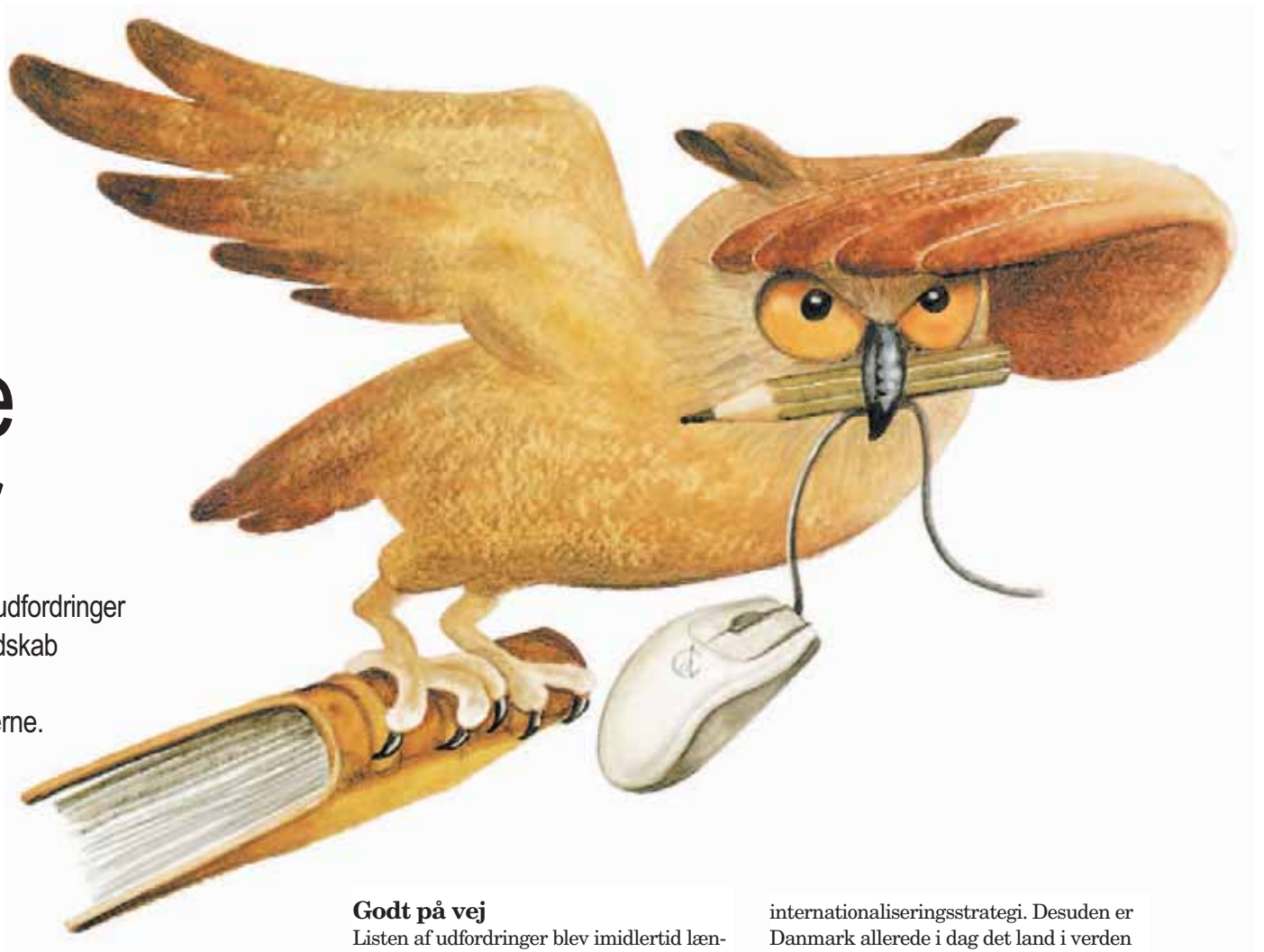
TORS DAG DEN 15.

Kl. 16.00. Det individualiserede og globaliserede samfund. Michale Hviid Jacobsen om Zygmunt Baumanns sociologiske samfundsdiagnose i foredragsrækken *Samfundsbeskrivelser*. Aud. A1, bygn. 333. Arr.: Kritisk Profil.

Kl. 16.15. Gud, stat og folk. Erik Holm, tdl. chefrådgiver for Statsministeriet om EU forfatning og magtbegrebet. Aud. 2, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.

Grænseløse udfordringer

Grænseløse uddannelser giver grænseløse udfordringer for universiteterne, lød det underliggende budskab på Rektorkollegiets store konference om internationalisering af universitetsuddannelserne. En indisk studerende fortalte en interessant historie om sit møde med det danske uddannelsessystem.

AF HANS PLAUBORG

At dømme efter det overvældende fremmøde på Rektorkollegiets konference “Grænseløse Uddannelser” er internationalisering af uddannelserne et emne, der optager mange universitetsfolk. Det store auditorium på Copenhagen Business School (CBS) var i hvert fald fyldt til bristepunktet, og mange måtte afvises ved døren, da CBS var vært for arrangementet den 10. marts. Konferencen gav måske indirekte et svar på, hvorfor internationalisering optager sindene. Nemlig det svar, at universiteterne står over for så mange udfordringer på området, at det er værd at blive bare lidt

klogere for enhver, der har embede på en højere læreanstalt.

For videnskabsminister Helge Sander var sagen dog mere enkel: Uden internationalisering, ingen velfærd, lød Sanders forudsigelse. Videnskabsministeren udtrykte ønske om, at Danmark bliver nettoimportør af udenlandske studerende – endda af de allerbedste af slagsen.

- Danske universiteter skal kunne tiltrække de allerbedste studerende. Danmark skal være en magnet for viden og kompetence, så vi bliver helt uimodståelig for udenlandske studerende og forskere, sagde Helge Sander, der dog ikke lagde en pose penge på bordet til formålet, før han hastede videre til høringen om sundhedsfaren ved mobilstråling på Christiansborg.

Godt på vej

Listen af udfordringer blev imidlertid længere og længere som dagen skred frem. Hvilke studerende vil man satse på? Heltidsstuderende eller udvekslingsstuderende, der kun tager et semester eller to? Hvordan overkommer man sprogbarrieren? Skal man kun udbyde kurser på engelsk på kandidatniveau? Hvordan sikrer man de udenlandske studerende en bolig? Skal universiteterne markedsføre sig mere i andre lande og hvordan? Hvordan sikrer man en smidigere meritoverførsel (langt fra alle lande er lige langt fremme med den del af Bologna-deklarationen). Skal der være studieafgifter for studerende uden for EU? osv. osv.

Den positive melding var, at flere danske universiteter faktisk er ret langt i overvejelserne om – og for enkeltes vedkommende også i implementeringen af - en

internationaliseringsstrategi. Desuden er Danmark allerede i dag det land i verden uden et verdenssprog, hvor der procentvis er flest udenlandske studerende i forhold til nationale studerende, og antallet af danske studerende, der rejser ud, vokser også over næsten hele linjen. Udgangspunktet ser godt ud, lød det flere gange fra talerstolen.

Et blik udefra

Som et eksempel på de problemer, udenlandske studerende i Danmark støder på, fortalte den dansk gifte, indiske stud. merc.-studerende, Manisha Mathur Christensen, sin historie. Uddannet i Kina, USA og Danmark beskrev hun sig selv som “uden rødder og en, der tager det bedste fra alle uddannelsessystemer.” Men det var lige før, hun ikke var kommet ind på CBS.

- Jeg måtte søge om at blive optaget på kandidatdelen to gange. Første gang fik jeg at vide, at der var problemer med at få overført merit, og at mit uddannelsesniveau ikke var højt nok, selv om jeg har en internationalt anerkendt bacheloruddannelse, fortalte Manisha Mathur Christensen, der efter sin optagelse hurtigt konstaterede, at hendes niveau i visse fag var langt over de danske studerendes.

Selv om der ikke er undervisningsgebyrer i Danmark, er leveomkostninger alligevel et stort problem – især når der ikke findes danske scholarships for internationale studerende, mente Manisha Mathur Christensen, der også undrede sig over, at man kun får karakterer i slutningen af et forløb.

- Det giver måske mere ro til fordybelse, men man ved heller ikke rigtig, hvor man står. Det kan være meget frustrerende, sagde hun, og roste i øvrigt den danske tradition for gruppearbejde.

Hun gav et par gode råd med på vejen til de danske universiteter.

- Universiteterne skal huske, at læring ikke kun er noget, der foregår i et klasseværelse. De skal være bedre til at lære af “best practices” i andre lande, og så skal de ansatte i administrationen altså være mere fordomsfri og imødekommende. Det nytter ikke noget, at man ikke kan informere de udenlandske studerende på engelsk!

Slut med gratis uddannelser

Rektor på universitetet i Liverpool er ikke i tvivl: Undervisningsgebyrer er på vej i resten af Europa.

AF HANS PLAUBORG

Vi bør ikke være naive. Uanset om vi vil det eller ej, er uddannelse blevet en vare, som kan sælges på et internationalt marked. Og skønt Bologna-deklarationen understreger den sociale dimension i uddannelserne, er der også inden for EU stærke kræfter, der vil gøre uddannelse til en handelsvare.

Det mener rektor på *University of Liverpool*, professor J. Drummond Bone, der var en af de udenlandske gæstetale-re ved Rektorkollegiets konference om internationalisering.

- Der findes ikke noget britisk universitet, som ikke markedsfører sig målrettet over for studerende uden for EU. De giver simpelthen flere penge i universi-

tetets kasse end EU-studerende, fortæller rektoren.

Britiske og andre EU-studerende betaler i dag 1250 pund om året for at gå på *University of Liverpool*, mens studerende uden for EU betaler ca. 8500 pund om året, hvilket svarer til omkring 100.000 kr. Studerende uden for EU bidrager således med rundt regnet 10 mio. pund om året til universitetets samlede økonomi på ca. 200 mio. pund.

Snart fortid?

I Danmark og i de andre europæiske lande bliver udenlandske studerendes universitetsstudier helt eller delvist betalt af landets skatteydere. Så er der ifølge den engelske rektor grund til at satse på at tiltrække flere?

- Der er alle tænkelige sociale og kul-

turelle grunde til det. Danske studerende har også godt af at studere i et internationalt studiemiljø. Men det er klart, at der mangler økonomiske incitamenter – især hvis man ikke kan holde på dem, efter de er færdige.

- Tror du, at gratis uddannelser i Europa snart er fortid?

- Hvis jeg skal være helt ærlig – ja. For det bliver dyrere og dyrere at finansiere de videregående uddannelser i en atmosfære af international konkurrence. Det er med uddannelsessektoren som med sundhedssektoren: Behovene er uendelige, og kvaliteten kan altid blive bedre. Det sætter landenes skattesystemer under et umådeligt pres. Jeg er ikke optimistisk med hensyn til fremtiden for jeres meget fornemme system med gratis uddannelser her i Danmark.

God videnskabelig praksis

AF NIELS CHR. SIDENIUS,
REKTOR

HVORDAN SKAL ET UNIVERSITETET REAGERE, hvis der opstår mistanke om brud på det, vi almindeligvis kalder god videnskabelig praksis?

På Aarhus Universitet blev der i juni 2000 besluttet nogle regler for, hvordan universitetet skal forholde sig, hvis en sådan mistanke opstår og formidles til universitetets ledelse. Til at tage sig af eventuelle sager på dette område har universitetet siden 2000 haft et Praksisudvalg ("Udvalget til sikring af god videnskabelig praksis"), der foretager den nødvendige vurdering af indbragte sager og afgiver en begrundet indstilling til rektor. Universitetets afgørelse i konkrete sager foreligger først med rektors beslutning oven på indstillingen.

UNIVERSITETETS REGLER SKELNER mellem "videnskabelig uredelighed" og handlinger, der "ikke er i overensstemmelse med god forskningsskik".

I praksis kan det måske være vanskeligt at skille de to begreber fra hinanden, og i den offentlige debat rodes de ofte sammen. De kan da også i det konkrete være vævet ind i hinanden, men det behøver ikke at være tilfældet. Og der er under alle

omstændigheder god grund til at holde tungen lige i munden og fastholde sondringen.

MEGET KORT FORMULERET HANDLER "VIDENSKABELIG REDELIGHED" om, at forskeren altid skal forholde sig ærligt til sine data, sine analyser og sine resultater. Under hensyntagen til den valgte problemstilling opsiges tilgængelig information, der bearbejdes og analyseres. Alle udsagn, hvad enten de taler for eller imod en opstillet tese eller en forudfattet mening, må nødvendigvis have indflydelse på forskningens resultater, på undersøgelsens konklusioner, som de efterfølgende fremlægges for det akademiske samfund eller for en bredere kreds af læsere. Videnskabelige budskaber må hverken forfalskes eller forvrides. Videnskabelig uredelighed er derfor omvendt et bevidst brud på disse normer – man må hverken lyve, snyde eller stjæle i forskningen.

Det er helt afgørende for samfundets tillid til forskningen, at videnskabelig uredelighed ikke finder sted. Alle på et universitet må leve op til disse indlysende, men strenge krav – hvad enten man er en esti-

meret professor, en nyansat adjunkt eller en student, der sveder over specialet. De ansatte har ansvaret for, at de studerende kender, forstår og optager normen om videnskabelig redelighed i deres studiepraksis.

BEGREBET "GOD FORSKNINGSSKIK" er sværere at tegne skarpt op og er på den måde et mindre kvalificeret begreb end "videnskabelig redelighed". På den anden side omfatter det også det mest fundamentale i forskning som socialt fænomen, nemlig kravet om intersubjektivitet. Man må i sin forskningspraksis ikke bare overholde normen om videnskabelig redelighed, man må også fremlægge sine resultater og gøre det på en sådan måde, at det videnskabelige samfund kan forholde sig til dem.

Det kan til tider være en barsk omgang, for som forskningens adelsmærke er dens kritiske potentiale, er forskersamfundet ofte kendetegnet af gensidig kritik. Og sådan må det være. Undlader man at være åben om sine resultater – undlader at kommunikere dem på en måde, der fremmer meningsfuld dialog – stiller man sig reelt uden for forsker- og forskningssamfundet.

VIDENSKABSGRENENE ER FORSKELLIGE med hensyn til, hvordan forskningens resultater kommunikerer og meriterer. Sådanne forskelle findes også på Aarhus Universitet. Men det giver ikke mening at tænke en større ensartethed på dette felt. Derimod giver det god mening at forvente af alle forskere og studerende, at de efterlever normen om god videnskabelig praksis – både i betydningen "videnskabelig redelighed" og "god forskningsskik".

I Aarhus Universitets forslag til ny vedtægt står der om universitetets mål blandt andet: "Aarhus Universitet ønsker at udvikle videnskaben og bidrage kritisk til øget erkendelse ubundet af herskende videnskabelige og samfundsmæssige opfattelser. Aarhus Universitet ønsker derfor for sine forskere at skabe vilkår, som fremmer kreativitet og en kritisk indstilling over for opfattelser og synspunkter, der i såvel forskningen som det øvrige samfund fremstår som etablerede sandheder".

Et flot mål, der stille høje krav. Og ikke mindre, fordi denne stræben efter ny erkendelse altid skal gå hånd i hånd med god videnskabelig praksis.

Invitation

Vil du styrke din faglige kompetence?

Kom og tilbring en dag med topledere og medarbejdere i Danske Bank-koncernen.

Vi holder Økonomkonference:

Tirsdag den 27. april i Danske Bank-koncernen, Kuppelsalen, Laksegade 10, København K.

På Økonomkonferencen får du indblik i koncernens fagområder og de forskellige arbejdsopgaver, akademikere varetager.

Afslutter du snart, eller har du for nyligt afsluttet din kandidatuddannelse inden for økonomi eller finansiering, så tilmeld dig konferencen på www.danskebank.dk/job, hvor du kan læse mere om programmet, koncernens uddannelse for kandidat-trainees og transportmulighederne til konferencen. Der er begrænset antal pladser.

Danske Bank

Hun kan slet ikke lade være

Annette Lund Borre har fingrene dybt nede i den jura, som de akademiske uddannelser er spundet ind i - og det kan godt være en lattervækkende udfordring.

AF HELGE HOLLESEN

Ansporet af tv-serien *Advokaterne* spottede Annette Lund Borre tidligt sin fremtidige karriere overbevist om, at det lige var hende at gå rundt med mappe og knold i nakken.

Med det pejlemærke lagde hun i 1987 billet ind på jurastudiet ved Aarhus Universitet, hvor hun med egne ord nok var en af de meget søde piger.

- Jeg gik gennem studierne helt sikker på, at jeg skulle ende med at være advokat, siger hun. Men sådan kom det ikke til at gå.

Før cand.jur.-graden var helt i hus, og som mor til to børn, der var ankommet i løbet af studietiden, sad hun i 1995 på et kommunalt kontor i Ebeltøft i fuld sving med at implementere loven om kommunal aktivering. Og lysten til at vende tilbage til universitetet dukkede op

- Jeg ville gerne hjem til Aarhus Universitet.

Et vidunderligt system

Muligheden fik hun året efter, da et vikariat på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet blev slået op. Med det som afsæt har Annette Lund Borre siden haft sin daglige gang på universitetet. Som souschef i Registraturen har hun i dag fingrene dybt nede i den jura, som uddannelserne ved universitetet er spundet ind i, fra de studerende optages, til de står med eksamensbeviset i hånden.

Hendes opgave er at sikre, at uddannelser og eksamener afvikles, som paragraferne foreskriver. I sidste ende er det afgørende for, at universitetet kan få de mange millioner, som de studerendes beståede eksamener udløser i ministriet.

Til det formål har Anette Lund Borre et uundværligt redskab i DELFI, som er universitetets eget studieadministrative system, der fra dag ét registrerer hver eneste studerendes gøren og laden på universitetet.

- Alle studerende skal være på plads i dette vidunderlige system, forklarer Anette, mens hun lynhurtigt taster sig frem til sit eget studieforløb på universitetet. Det viser bl.a., at det var privatretten, hun helst kastede sig over, når studieordningen gav mulighed for frit valg af emner. Hun blev nærmest specialist i handel med værdipapirer, og en overgang var en ph.d.-afhandling også med i overvejelserne.

- Så i forhold til min uddannelse virker det forunderligt, at jeg i dag sidder her. Men det er et arbejde, jeg brænder for, kon-

LARS KRUSE/AU-FOTO

staterer Annette Lund Borre, der i sin karriere hele tiden har bevæget sig inden for uddannelsesområdet. Dog med en bredere vifte af opgaver i tiden på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, hvor hun via sin tilknytning til psykologerne på Asylvej også fik afprøvet det mangesidige arbejde på institutniveauet.

Jura og virkelighed

Aktuelt er det arbejdet med den kommende uddannelsesbekendtgørelse, der tænder Annette Lund Borre. Faktisk har det moret hende at skulle gennemskue konsekvenserne af det ministerielle udspil, der samler alle de bekendtgørelser, som nu er knyttet til de enkelte uddannelser.

- Jeg har grinet meget i den forbindelse. Ikke fordi det var sprælmorsomt, men det har været en udfordring at lægge virkeligheden ind over juraen. På tegnebrættet kan jurister - også jeg selv - jo lave smukke regler, men evner man så at spørge til deres konsekvenser, er man nogle gange nødt til bare at grine og konstatere, at de ikke dur. F.eks. skal der jo være muligheder for i et vist omfang at dispensere fra regler og også tage individuelle hensyn, siger hun og konstaterer, at embedsmændene i Videnskabsministeriet kan være langt væk fra hverdagen på universitetet.

- Der er en kedelig tendens til, at der ofte er meget korte høringsfrister, men de hører os dog. Problemet er, at der går en rum tid, inden vi på tværs af en så stor organisation som et universitet får samlet sammen og clearet af, hvad vi mener. Det er synd, at man helt banalt ikke benytter sig af at give bedre tid.

Den meget brede bekendtgørelse vil ifølge souschefen nok give nogle relativt vide rammer for, hvordan en uddannelse kan tilrettelægges.

- Men det bliver en voldsom opgave at udfylde den - både for de faglige miljøer og os, der skal sørge for, at DELFI kan håndtere de nye studieordninger, som over hele linjen skal forankres retsligt i den nye bekendtgørelse, siger Annette Lund Borre, der får sine kick, når det hele går O P op, - Får du ikke det, er denne her stol ikke det værd, siger hun.

Ekstremt heldig

Annette Lund Borre betegner sig selv som en ekstremt heldig person.

- Mit arbejde er en del af min personlighed. Tit går jeg går hjem og tænker; nu skal jeg holde fri, men det er sjældent, jeg gør det. Jeg har prøvet ikke at have arbejdet med i min hverdag hele tiden, men det bliver jeg bare sur af. Jeg kan slet ikke lade være, konstaterer hun.

Det der med ikke at kunne lade være dukker ofte op, når Annette Lund Borre fortæller om sit arbejde.

- Det sker da også, at jeg får at vide, at jeg ikke må blande mig. Men et eller andet sted er det sådan, jeg er. Jeg ved, det kan irritere, men jeg kan nok ikke lade være, når jeg synes, jeg har noget at bidrage med.

Forrygende kultur

Det store plus i sit arbejde finder Annette Lund Borre i den kultur, der hersker på universitetet.

- Du bliver hørt, hvis du gør dig den ulej-

Den nødvendige TAP

En interview-serie med universitetets teknisk-administrative personale.

lighed at sige, hvad du mener eller ved. Man bliver ikke skåret af, fordi man er ansat til noget bestemt. Det synes jeg er forrygende. At blive inddraget i noget, man ikke anede, man skulle komme til, er både stort og sjovt, siger hun og peger på sin egen karriere.

- Havde nogen i studietiden sagt til mig, at jeg skulle komme til at arbejde med regneark og DELFI og den slags, havde jeg nok sagt, det er da løgn, siger Annette Lund Borre, som var en af de første på universitetet, der benyttede sig af tilbuddet om en hjemmearbejdsplads. Det betyder dog ikke, at man så kan finde hende ved skærmen derhjemme i arbejdstiden.

- Jeg er nok et meget socialt dyr, der har brug for at vende tingene sammen med andre, siger hun.

Med sin juridiske indsigt er Annette Lund Borre dog ofte den, andre har konsulteret. Institutledere og -sekretærer, studienævn og ikke mindst de ledere, der udstikker politikken på uddannelsesområdet.

- Det er jo et samspil, og qua min væremåde kommer jeg måske til at overskride grænsen for, hvornår jeg er administrator, og hvornår jeg bidrager til en politisk diskussion. Men i sidste ende forsøger vi jo sammen at nå det bedste, fastslår Annette Lund Borre.

Nye vinkler hver dag

Det daglige møde mellem vidt forskellige grupper er for Annette Lund Borre det fantastiske ved at arbejde på universitetet.

- Forskeren, sekretæren, en som mig, der skal have tingene på plads, for at vi kan få penge, betjente, rengøringsfolk og så alle de studerende, som er med til at farve og tegne livet på universitetet. Vi er hamrende forskellige og skal have det hele til at gå op i en højere enhed og holde fast i, at vores formål som universitet er at forske og uddanne til højeste videnskabelige niveau. Det kan næsten ikke være andet end sjovt. Uanset hvilken dag møder jeg en ny vinkel på et eller andet. Det er nok det, der gør forskellen på Aarhus Universitet og mange andre arbejdspladser, siger hun

- Vi er faktisk nogle stykker her på gangen, der næsten hver dag konstaterer: "Hvor var det dog synd for dem, der ikke var her i dag."

Farvel til spøgelse

Fakulteterne ved Aarhus Universitet kontakter i øjeblikket studerende, som ikke har været studieaktive de seneste tre år. Per brev bliver de såkaldte studiespøgelser oplyst om, at de udmeldes af universitetet, medmindre de indgår en aftale med deres institut om at afslutte deres studium.

Det Naturvidenskabelige Fakultet sendte 380 breve ud til inaktive studerende, og ca. 100 af de studerende tog herefter kontakt til deres institutter. Langt de fleste har truffet en aftale om at afslutte deres studium, mens andre kunne meddele, at de var meget langt i specialeforløbet og faktisk ville være færdige i løbet af 2004. De sidste 280 udmeldes nu, heraf ca. 80 med tilbud om et bachelorbevis.

På samfundsvidenskab havde 175 studerende meldt tilbage ved fristens udløb. Heraf forventer de 40 at afslutte studiet inden sommerferien, mens 135 indgår en tidsbegrænset aftale om færdiggørelsen. De øvrige 325 studerende, som ikke har meldt tilbage, vil inden for den nærmeste tid modtage brev om, at de udmeldes af universitetet.

Humaniora og teologi er også i gang med at kontakte inaktive studerende, men har endnu ikke de endelige tal. På sundhedsvidenskab er alle studier tidsbegrænsede, og de studerende kontaktes automatisk, når de nærmer sig tidsgrænsen.

Overdrevet fokus på arbejdsløse humanister

Aviserne kappes for tiden om at udråbe humanisterne til jobmarkedets store tabere. Det er imidlertid ikke sandt – hverken på kort eller langt sigt. Mange andre uddannelser kæmper med en arbejdsløshed af samme omfang.

I Århus Amt ligger arbejdsløsheden for nyuddannede humanistiske magistre p.t. på 35%, hvilket er markant under cand.it.ernes dystre statistik med 65% arbejdsløse nyuddannede og arkitekternes, hvor 59% stadig er uden arbejde efter et år. Efter et år falder humanisternes ledighed derimod til 20%. Samlet ligger arbejdsløsheden for humanister på 12% mod en samlet akademikerarbejdsløshed på 8% i Århus Amt. De meget høje arbejdsløshedstal gælder altså kun for de helt nyuddannede.

I 2002 lavede Det Humanistiske Fakultet en erhvervsundersøgelse, der nuancerede arbejdsløshedstallene. Undersøgelsen påviste, at 85% af de humanistiske kandidater var i job inden for et år. Oftest starter humanister i tidsbegrænsede projekter eller vikariater, mens de faste job typisk kommer senere.

Samlet lå akademikerarbejdsløsheden i Danmark på 6,3% i december 2003, hvilket skal sammenlignes med 4,9% året før.

Se flere arbejdsløshedstal på www.ac.dk

ANDREI ERICHSEN/AU-FTO

Frank Kjerstein Sørensen og Kristine Mikkelsen har skabt et nyt mødested for erfarne og nye studerende.

Studiementor.dk

Er du kørt fast i studiet, eller trænger du bare til inspiration, opmuntring og et godt råd om din uddannelse?

To psykologi-studerende vil gennem et studiementor-initiativ skabe nye rammer for et bedre studiemiljø.

AF HANS PLAUBORG

Sidste forår sad to psykologistuderende til en forelæsning i de nedslidte barakker på Asylvej, som indtil for ganske nylig udgjorde Psykologisk Institut. Efter forelæsningen kom flere års indestængte frustrationer op til overfladen:

Hvorfor er livet som studerende nogle gange så surt og træls? Hvorfor taler man ikke mere med de andre studerende på holdet eller på tværs af årgangene? Har de andre det mon på samme måde, og hvorfor

gør vi så ikke noget ved det?

Af frustrationerne udspandt ideen til et nyt projekt.

- Vi havde hørt, at der findes en mentorordning for nyuddannede psykologer og tænkte: Gid der også var sådan en ordning for studerende. Samtidig er det jo en kendsgerning, at flere og flere søger hjælp hos studenterrådgivningen, så vi tænkte, at noget måtte der kunne gøres, fortæller Frank Kjerstein Sørensen, der sammen med studiekammeraten Kristine Mikkelsen straks begyndte at arbejde videre med ideen.

Ideen udviklede sig, og i slutningen af februar gik www.studiementor.dk så i luften.

Ikke terapi

- Studiementor.dk er tænkt som en hjælp til at formidle kontakten mellem erfarne studerende og nye studerende, fortæller Kristine Mikkelsen, der læser psykologi på 9. semester og kun mangler specialet.

- Mange nye studerende føler sig

meget alene på et studium som psykologi, hvor de fleste kommer til undervisningen, men går hjem lige bagefter. Det er tit svært at tale med sine medstuderende om den slags. Derfor mener vi, der er brug for et sted, hvor der er plads til at tale om problemer, men hvor man også kan udveksle mere generelle erfaringer som studerende, siger hun.

Det er næppe helt tilfældigt, at et studiementor-initiativ kommer fra psykologistuderende, men de to initiativtagere er meget bevidste om, at det ikke skal handle om terapi.

- Nej, slet ikke. Det handler om at skabe et netværk på tværs af årgange og måske endda på tværs af studieretninger. Hvordan mentor og "mentee" vil gribe det an, er sådan set op til dem. Måske behøver man ikke engang mødes rent fysisk. Hjemmesiden giver også mulighed for at udveksle spørgsmål og erfaringer via chat og et forum, fortæller Frank Kjerstein Sørensen, der selv har stået for etableringen af

hjemmesiden.

Kendskab skal udbredes

Nu håber Frank Kjerstein Sørensen og Kristine Mikkelsen så blot på, at studerende vil melde sig som henholdsvis mentor og "mentee". Der er også mulighed for at downloade kampagnemateriale og flyers på hjemmesiden, hvis man vil være med til at udbrede kendskabet til studiementor.dk på sit studium.

- Det er jo et græsrodinitiativ, så vi skal have så mange studerende som muligt til at være med til at sprede kendskabet til studiementor.dk. Vi skal også have kontaktet studievejlederne, så de fra efterårssemesteret kan introducere de nye studerende for mentorordningen, fortæller Frank Kjerstein Sørensen, der sammen med Kristine Mikkelsen – selvfølgelig – står til rådighed som de første mentorer.

I uge 9 var studiementor.dk "ugens tip" i Jyllands-Postens Stud.Århus-sektion. Lad den hermed også være et tip i *information&debat*.

Fagtrængsel på psykologi

Fagtrængsel og for få til at klare undervisningen. Det er kort sagt situationen på Psykologisk Institut, som har været igennem en intern evaluering, der omfatter både forskning, uddannelse og organisation.

Instituttet åbner på baggrund af evalueringen op for, at det kan blive nødvendigt at fravælge nogle fagområder for til gengæld at styrke andre. Som en konsekvens kan de studerende se frem til at skulle flytte til andre institutioner for at tage visse fag, eller psykologiuddannelserne skal udbyde nogle kurser som fjernundervisning.

Evalueringen viser, at instituttet med den nuværende bemanding ikke kan sprede sig over hele spektret af humanistiske samt samfunds- og naturvidenskabelige perspektiver på psykologiuddannelsen. Derfor bliver nogle fagområder udvandet. Løsningen er flere ansatte eller en ændring af undervisningsformerne, påpeger evalueringen. Den

viser også, at de studerende savner større sammenhæng mellem teori og praksis både på bachelor- og kandidatuddannelsen.

Forskerne efterlyser bedre forskningsfaciliteter – f.eks. ved at nogle funktioner placeres centralt på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Evalueringsrapporten fastslår også, at forskningen har været for fragmenteret og lægger op til, at forskerne i højere grad skal sparre hinanden, uden at det skal betyde en stram ledelse af forskningen.

Til gengæld er der stor tilfredshed med den service, som instituttets administration yder, selv om den er overbebyrdet med opgaver og mangler tid til det innovative arbejde.

I forlængelse af evalueringen følger i dette forår en dialogkonference, hvor et eksternt panel skal komme med tilbagemeldinger på rapporten og give psykologerne gode råd om, hvordan de kan følge op på evalueringen.

Støtte til gæsteforskere

En pulje på fire millioner kroner skal fra næste år trække flere gæsteforskere til Aarhus Universitet.

Puljen udspringer af en bevilling på to millioner kroner fra Aarhus Universitets Forskningsfond, som rektor Niels Chr. Sidenius har doblet op med et beløb fra ledelsespuljen. De udenlandske forskeres ophold i Århus skal bidrage til at styrke internationaliseringen ved universitetet. Ved udvælgelsen af gæsteforskerne, som gerne må være særligt fremragende forskere på seniorforskerniveau, vil der blive lagt vægt på særlige perspektiver, som knytter sig til deres ophold, samt en vis spredning over faglige miljøer.

Allerede den 5. april er der en første frist for at ansøge om penge fra puljen. Den 14. juni er der endnu en ansøgningsfrist.

Hjemløs fuld af visioner

Hvordan kommunikerer man på tværs af kulturer? Det emne stod i centrum for sTUDENTERHUS ÅRHUS' allerførste arrangement, der blev holdt i samarbejde med International Student Centre. Foråret byder på flere andre events, skønt der endnu ikke er fast tag over hovedet.

AF HANS PLAUBORG

Vejret var ikke, som man helst ønsker sig, når man har inviteret gæster. Og når invitationen tilmed gælder første skud på en række arrangementer, der gerne skal have maksimal opmærksomhed og en succesfuld start, er en uvarslet snestorm næsten katastrofal.

Den daglige leder af sTUDENTERHUS ÅRHUS, Anders Dahlstrup, virkede da også lettere desperat, da klokken nærmede sig 16, og de tomme stole stadig var i overtal.

- Det er sgu da godt nok træls med den sne, udbrød den karismatiske iværksætter, der næsten har gjort etableringen af et studentarhus i Århus til sin personlige *raison d'être*.

Sammen med klubkoordinator Tiny Maerschalk fra ISC havde han onsdag den 25. februar indbudt til Talking Link Dag i ISC's festsal i Willemoesgade. Arrangementet var rettet mod såvel udvekslingsstuderende i Århus som danske studerende, der har været eller gerne vil på udveksling. Men nu truede sneen med at holde folk hjemme fra sTUDENTERHUS ÅRHUS's første egentlige arrangement nogensinde.

Heldigvis blev arrangørernes værste bekymringer gjort til skamme. For mens Finn Frandsen og Winnie Johansen fra Handelshøjskolen i Århus gik i gang med et underholdende foredrag om kropssprog, nationale stereotyper og almene sprogforbistringer på tværs af kulturer, samlede en ganske anelig flok danske og udenlandske studerende sig i lokalet. Faktisk så mange, at en del til sidst måtte tage opstilling ved indgangen og langs baren, der i dagens anledning bugnede af eksotiske udenlandske øl.

EM og royalt bryllup

sTUDENTERHUS ÅRHUS er endnu ikke kommet under eget tag. Men målet om at gøre Århus til Danmarks bedste studieby eksisterer i bedste velgående – også uden at de fysiske rammer er på plads.

ANDREI ERICHSEN/AU-FOTO

Det er jo ikke nok, at Århus er en fed by. Det ved de fleste. Århus skal også være det bedste sted at læse, så vi kan tiltrække de bedste studerende, siger Anders Dahlstrup fra sTUDENTERHUS ÅRHUS, der her er sammen med Tiny Maerschalk - klubkoordinator i ISC.

- Et studentarhus vil forbedre studiemiljøet i byen. Der mangler vi noget. Det er jo ikke nok, at Århus er en fed by. Det ved de fleste. Århus skal også være det bedste sted at læse, så vi kan tiltrække de bedste studerende, siger Anders Dahlstrup.

Foråret og sommeren byder således også på mange andre interessante events fra de faglige til de mere "populistiske", som Anders Dahlstrup selv udtrykker det.

- Vi laver i hvert fald to andre arrangementer med ISC. Det ene er EM i fodbold, som jo nok skulle kunne trække en del både danske og udenlandske studerende. Og så er der som bekendt et berømt bryllup her i foråret, hvor vi også har tænkt os at sætte storskærm op og invitere til royal fest, fortæller Anders Dahlstrup.

I den anden ende af spektret er der lavet aftale om arrangementer med *erhverv århus*, som er navnet på den forening, der samler hele byens erhvervsliv. Desuden er der planer om at tage på besøg i den tek-

nologiske fremtid, som den tager sig ud i Innovation Lab Katrinebjerg.

- Vi har også nedsat et udvalg, som skal finde på andre spændende arrangementer. Det er vigtigt, at vi kan tiltrække folk med vidt forskellige interesser, supplerer Tiny Maerschalk.

ISC sælger byen

International Student Centre har hele tiden været en af de nærmeste samarbejdspartnere for sTUDENTERHUS ÅRHUS, og det er meningen, at centeret skal flytte med til det nye studentarhus, når det en dag forhåbentlig bliver en realitet. Tiny Maerschalk forventer, at et studentarhus kan være med til at knytte danske og udenlandske studerende tættere sammen.

- Det er lidt for groft at sige, at det ikke er lykkedes at få de danske studerende til at komme her. Men balancen mellem udlændinge og danskere kunne være bedre. Derfor håber vi også meget på, at det vil lykkes at få et hus, så vi alle kan komme under samme tag. Det vil betyde utrolig meget - ikke mindst for integrationen af de udenlandske studerende i det danske studiemiljø. Desuden er stedet så populært, at vi er ved at vokse ud af bygningerne her, siger Tiny Maerschalk.

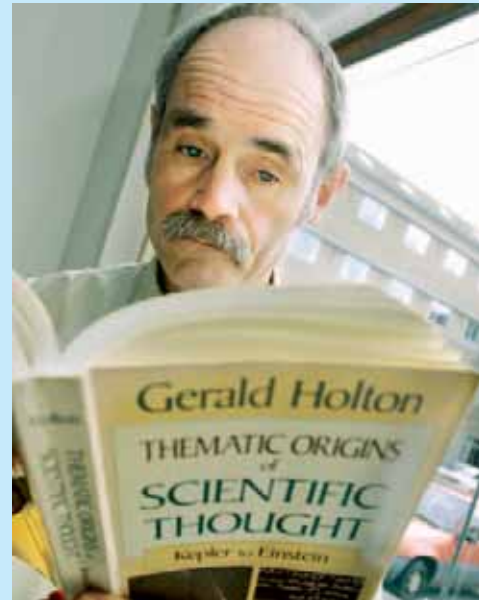
ISC, der snart har 40 år på bagen, er enestående i Danmark, og Tiny Maerschalk glæder sig over at være del af et initiativ, der virkelig sætter Aarhus Universitet og resten af byens uddannelsesinstitutioner på om ikke verdenskortet så i hvert fald europakortet.

- Der er mange, der har hørt om ISC, inden de overhovedet har hørt om Århus. Du drømmer ikke om, hvor ofte der kommer nye studerende ind ad døren og siger: "Nå, her er så det berømte ISC!"

Heldigvis blev "det berømte ISC" ikke væk i snevejret denne eftermiddag og aften, hvor det skabte lune rammer om en vellykket start for de endnu hjemløse i sTUDENTERHUS ÅRHUS.

Se forårets arrangementer på: www.studenterhusaarhus.dk/ og www.iscaarhus.dk

Naturforskernes idéhistorie

AF HELGE KRAGH

Den amerikanske fysiker og videnskabshistoriker Gerald Holton er blandt de forfattere, hvis arbejder jeg værdsætter, og som i faglig forstand har betydet noget for mig. Han har i en menneskealder været engageret i kampen for at hæve de fysiske videnskabers kulturelle status og har været aktivt involveret i kampen mod socialkonstruktionisme og lignende antividenskabelige dårskeber (f.eks. *Science and Anti-Science*, 1993). Derudover har han introduceret nye og frugtbare perspektiver i videnskabs- og idéhistorien.

Hans *Thematic Origins of Scientific Thought*, (1973) fokuserer på fremkomsten af nye videnskabelige ideer, fra Keplers planetariske ellipsebåner til Niels Bohrs komplementaritetsprincip. Holton anvender konsekvent, hvad han kalder en tematiske analyse af videnskabs- og idéhistorien, idet han søger at identificere en række invariante tematiske "urelementer" af en meget bred art, der kan følges gennem store dele af den videnskabelige tænkings historie. Sådanne temaer – som kontinuitet, fremskridt og holisme – har deres anti-temaer (diskontinuitet, forfald, reduktionisme), og Holton betragter det lange begrebsmæssige udviklingsforløb som en dialektisk kamp mellem tematiske og anti-tematiske elementer.

Det kan lyde frygtelig generelt, og er det vel også, men i modsætning til andre tænkere inden for denne tradition anvender Holton analysemetoden disciplineret og på ret korte perioder, hovedsageligt på idéudviklingen hos enkelte naturforskere. Ikke mindst hans klassiske arbejder om den unge Einstein og dennes forhold til eksperimentalfysikken har haft afgørende betydning for Einstein-forskningen, samtidig med at de har punkteret visse kære myter i videnskabsteorien (der ikke desto mindre lever lykkeligt videre i lærebøger i fysik). I sine case-studies af bl.a. Mach, Einstein og Bohr har han vist, at den tematiske analyse meget vel kan kombineres med detaljerede og fagligt kompetente studier og derved bringe nye indsigter.

På trods af den kritik, der kan rettes mod den tematiske tilgang, har Holton via sit fagvidenskabelige udgangspunkt og omfattende litteraturkendskab skabt fremragende videnskabs-historiske analyser. Uden at benægte samfundsmæssige faktorerets betydning argumenterer Holton i *Thematic Origins of Scientific Thought* for, at psykologiske mønstre hos store videnskabsmænd legitimt kan indgå i forståelsen af radikale nybrud i videnskabshistorien. Det har i lang tid været suspækt at tale om genier eller "store mænd" (eller kvinder), men hos Holton og enkelte andre moderne videnskabshistorikere har denne kategori genvundet sin plads i kreativitetens historieskrivning. Et af kapitlerne i *Thematic Origins of Scientific Thought* hedder netop "On Trying to Understand Scientific Genius".

Helge Kragh er professor ved Institut for Videnskabshistorie

ANDREI ERICHSEN/AU-FOTO

Studenterudveksling var temaet for det første arrangement i sTUDENTERHUS ÅRHUS. International Student Centre håber, at et studentarhus kan være med til at styrke integrationen af udenlandske studerende i det danske studiemiljø.

Storbritannien i førertrøjen

Storbritannien er sammen med Holland det førende land i Europa i udviklingen af organisationer, teknikker og aktiviteter inden for forskningskommunikation.

- **Project Science Year** startede i 2001. Under navnet *Planet Science* er det en fortløbende kampagne, der især sætter fokus på unge mennesker og deres holdning til videnskab og teknologi. www.scienceyear.com/
- **The Naked Scientist** er et ugentligt engelsk videnskabsradioprogram, der er et non-profit initiativ skrevet, produceret og præsenteret af forskere fra Cambridge University. Hjemmesiden indeholder arkiverede udgaver af tidligere programmer, tilgængelige i tekst-, audio- og videoformater. Derudover er der et bibliotek med korte videnskabsartikler, et forum for diskussion af videnskab, anmeldelser af populære videnskabsbøger samt et katalog af videointerviews med berømte forskere. www.thenakedscientists.com/
- **Scizmic** er et nationalt britisk netværk af videnskabsklubber for 10-14-årige. www.scizmic.net/
- **BBC Science** er verdens mest besøgte populærvidenskabelige videnskabsportal. www.bbc.co.uk/science/
- **Office of Science and Technology (OST)** har et årligt budget på 1,25 mio. pund, hvorfra det uddeler bevillinger til en række organisationer inden for forskningskommunikation. Kontoret udarbejder også guidelines for kommunikation af forskning.
- De britiske forskningsråd har årligt et budget i omegnen af 3 mio. pund til aktiviteter, der alene vedrører "public understanding of science".

Kilde: *God praksis for forskningskommunikation*, Dansk Center for Forskningsanalyse www.afsk.au.dk/forskningskommunikation.htm

Veje til bedre forskningsformidling

Der skal være en økonomisk guleroth for forskningsformidling, foreslår en rapport fra Dansk Center for Forskningsanalyse, der har set på en række "best practices" for forskningskommunikation i Europa.

AF HANS PLAUBORG

Danskernes interesse for forskning er blevet større, men der er plads til mere kreativitet, når det gælder nye initiativer vedrørende forskningsformidling.

Sådan lyder konklusionen i rapporten *God praksis for forskningskommunikation*, som Dansk Center for Forskningsanalyse (det tidligere Analyseinstitut for Forskning) har udarbejdet for Videnskabsministeriets tænketank vedrørende forståelse af forskning.

Tænketanken, der blev nedsat i foråret 2003 for at finde frem til en række nye initiativer inden for formidling af og forståelse for forskning, ventes at offentliggøre sine første ideer den 16. marts.

Ud over den skinbarlige konstatering af at danskerne er blevet mere interesseret i forskning – kun 4% angiver i 2000, at de slet ikke interesserer sig for forskning, mens det tilsvarende tal i 1989 var 13% - er rapporten især interessant læsning, fordi den har undersøgt en række *best practices* fra andre lande.

Holland langt fremme

Især Holland fremhæves som et forbillede, når det gælder indsatsen for forskningsfor-

midling – eller forskningskommunikation, som det konsekvent hedder i rapporten.

I Holland samt lande som Storbritannien, Australien og USA har forskningskommunikation været et fremtrædende tema siden 70'erne, mens det i for eksempel Østrig og Portugal først på det allerseneeste er kommet på den politiske dagsorden.

I Holland kom startskuddet til den seneste udvikling i 2000, hvor en hvidbog fra Ministeriet for Uddannelse, Kultur og Videnskab lancerede en storstilet strategi for forskningskommunikation. Hvidbogen havde tre væsentlige konklusioner:

1) Massemedierne skal involveres langt mere i forskningskommunikation, 2) der skal større fokus på ungdommen, og 3) initiativerne skal koordineres.

På den baggrund blev der blandt andet etableret en uafhængig organisation, Weten, som kom på finansloven med en årlig bevilling i omegnen af fem mio. euro.

Allerede i dag små fire år efter har Weten skabt et hav af resultater. For eksempel er der oprettet en fond, hvor medier kan søge om løn til en videnskabsredaktør. Der er etableret medietræningskurser for forskere, og der er lavet en række populære nationale tv-programmer om videnskab - blandt

andet børneprogrammet *Technika 10* for de 8-15-årige.

Ligeledes uddeler Weten hvert år priser på op til 30.000 euro til journalister, der markerer sig særligt i dækningen af videnskabelige emner, og hvert år i oktober sættes der fokus på forskning og teknologi, når der afholdes WetenWeek med over 400 aktiviteter over hele Holland.

Økonomiske incitamenter

Danmark er også et af de lande, hvor forskningskommunikation har været på den politiske dagsorden i et par årtier, og danskerne er faktisk blandt de allermest forskningsinteresserede befolkninger i Europa.

Men rapporten konkluderer – måske ikke overraskende – at der kunne gøres mere.

Helt konkret foreslås det i rapporten, at der skabes økonomiske incitamenter for forskere, institutioner, journalister og medier, der gør noget for at formidle forskning. Det kan være gennem priser for god forskningskommunikation eller ved at give merit på baggrund af en særlig indsats inden for området. En sådan incitamentstruktur eksisterer f.eks. i Holland, men ikke i Danmark, konkluderer rapporten.

Flere initiativer

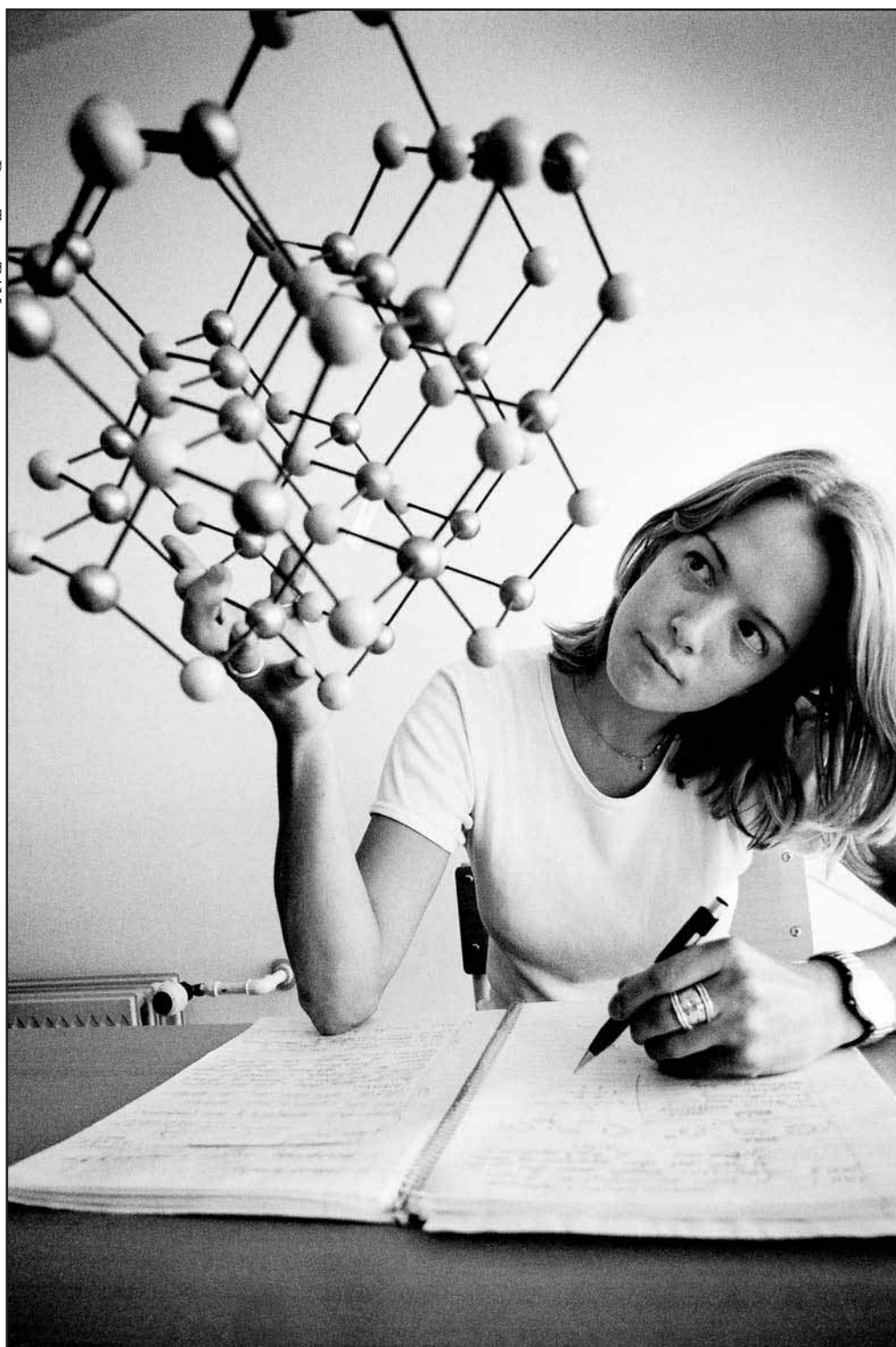
Et andet forslag går ud på at udvikle forskernes og journalisternes kompetencer inden for forskningskommunikation, som det også allerede sker med succes i blandt andet Holland.

Et tredje forslag går ud på at øremærke en fast procentdel af alle forskningsbevillinger til forskningskommunikation. Det sker ud fra deisen, at alle de førende lande på området har ofret store, specifikke ressourcer på indsatsen.

Endelig foreslår rapporten også, at initiativer omkring forskningskommunikation bør omfatte både den brede formidling gennem traditionelle medier og tilbyde en engagerende og deltagerorienteret kommunikation igennem andre kanaler. Her tænkes især på internettets muligheder for en mere interaktiv tilgang til forskningskommunikation.

Tænketankens formand, Christine Antorini, ønsker ikke at udtale sig om de konkrete ideer, den 24 mand store forsamling er kommet frem til. Så vi må vente til den 16. marts med at få mere at vide om, hvilke initiativer der kan være på vej i Danmark.

DAVID THROO/BAM

Find en forsker

Ny hjemmeside baner vejen til universitetets forskere.

AF ANDERS CORRELL

Erhvervskontaktens nye hjemmeside var ikke mere end to timer gammel, før den første henvendelse fra en virksomhed var i hus.

- Det var et rent tilfælde. Efter at have rodet rundt i universitetets organisation fandt jeg ud af, at det var meget nemmere at gå gennem Erhvervskontakten, som så oven i købet kunne være behjælpelig med at finde den ekspertise, jeg søgte, siger direktør Erik Borup Andersen fra Tekfa i Galten.

Tekfa er en lille virksomhed med 30 medarbejdere, der til daglig arbejder med kontinuerlige afvejninger og processer. En af de mange mindre og mellemstore virksomheder i Danmark, der ofte har brug for ekspertise i forbindelse med udvikling af et produkt, fordi de ikke selv magter at opbygge denne ekspertise på specialiserede områder.

God guide

Om den nye hjemmeside siger direktøren - Den virker meget logisk og nem at manøvrere i og er en udmærket måde at guide os ind i universitetet på.

I Tekfa har man kastet sig over et nyt stort projekt om at genanvende spildolie

og pvc. Men selvom der er ansat en del ingeniører i den lille virksomhed, så mangler man den kemiske ekspertise til at udvikle processen. Derfor ønsker Tekfa at få adgang til universitetets ekspertise på det område.

- Vi er villige til at skyde penge i et udviklingsprojekt, der meget gerne må blive til et forskningsprojekt, som også kommer Aarhus Universitet til gode, siger Erik Borup Andersen.

- Politikerne tror, at vi i de små og mellemstore virksomheder er dumme, fordi vi ikke bruger universiteterne og andre offentlige videnscentre – problemet er at finde jer, at kommunikere med jer og få jer til at trække på samme hammel som os, siger direktøren fra Galten, der som den første fandt en forsker via den nye hjemmeside.

Nej til brasiliansk brændevin

Hjemmesiden er ikke færdig. Der skal bl.a. tilknyttes en forskningsdatabase, hvor man kan søge på medarbejdernes forskningsområder.

Indgangen til universitetet er derfor et skema, hvor virksomhederne kort beskriver deres problem og ønsker. Derefter søger Erhvervskontakten for den videre kontakt. I tilfældet med Tekfa blev det til lektor Steen Uttrup Pedersen fra Kemisk

Institut, der til daglig arbejder med organisk kemi.

- Vi modtager jævnligt opkald lige fra Flemming Leth til private. Flere har en overdreven tro på, at vi kan hjælpe dem. Jeg fik engang en henvendelse fra nogle, som importerede brasiliansk brændevin. Problemet var, at det blev uklart, når det stod på hylderne. Her måtte jeg desværre takke pænt nej, selv om de tilbød mig to flasker brændevin, siger lektoren.

For Steen Uttrup Pedersen er der to muligheder for at samarbejde med virksomheder. Det skal enten være inden for et forskningsområde, som kan afsluttes med en videnskabelig publikation, eller det skal være et projekt, som styrker instituttets økonomi.

Det er endnu for tidligt at spå om, hvorvidt kontakten fra Tekfa i Galten bliver til noget. Steen Uttrup Pedersen skal først sætte sig ind i problemstillingen, men han er meget positiv over for henvendelsen.

Han opfatter det ikke kun som sin opgave at sige ja eller nej til et samarbejde. Følger opgaven uden for instituttets forskningsområde eller ekspertise, skal den om muligt kanaliseres videre til den rette forsker/forskningsinstitution. En vurdering, som Steen Uttrup Pedersen lægger stor vægt på.

“Politikerne tror, at vi i de små og mellemstore virksomheder er dumme, fordi vi ikke bruger universiteterne eller andre offentlige videnscentre – problemet er at finde jer, at kommunikere med jer og få jer til at trække på samme hammel som os.

Direktør Erik Borup Andersen

Skal brænde for projektet

Der er to grunde til, at industrien ikke henvender sig til universiteterne, mener Steen Uttrup Pedersen.

- For det første tror mange, at vi ikke taler dansk heroppe på “bjerget”. For det andet er de bange for at putte penge i et projekt, som aldrig bliver til noget. Det kan ske, hvis en forskergruppe af penge-nød kaster sig over et projekt, som ligger i periferien af deres ekspertise. Det skader både forskningen, industrien og samarbejdet. Begge parter skal brænde for projektet. Det er rigtig spændende at løse et problem, som man ikke kan løse alene, siger han med begejstring.

Steen Uttrup Pedersen har det fint med, at Erhvervskontakten “blander sig” i kontakten til erhvervslivet og følger op på samarbejdet.

- Problemet med disse kontakter er, at man risikerer at tabe dem, hvis de rammer ind i en periode, hvor man er presset af andre arbejdsopgaver. Derfor er det godt, at Erhvervskontakten følger op på henvendelsen, siger Steen Uttrup Pedersen, der ligesom sin måske kommende samarbejdspartner fra Galten ikke var bekendt med den nye hjemmeside:

www.au.dk / erhverv /

Fornemmelse for formidling

At samarbejde med medierne er et spil. Spiller man ikke med, kan man ikke vinde. Det var et af budskaberne på Statens Samfundsaglige Forskningsråds konference om “Formidling af samfundsforskning: dilemmaer og strategier for gennemslagskraft”.

AF INGEBORG CHRISTENSEN

- Vi vidste ikke, om vi ville komme til at sidde i en meget stor sal med tre forkølede studerende, indledte forskningsrådets formand, professor Erik Albæk, konferencen. Hans bekymringer blev gjort til skamme.

Omkring 160 havde meldt sig til konferencen i Dansk Design Center denne torsdag eftermiddag den 26. februar, der bød på oplæg fra forskere, kommunikationsrådgivere og chefer samt journalister.

Konferencen tog afsæt i universitetsloven, der som bekendt nu har et “tredje ben”, nemlig samarbejde med det øvrige samfund – herunder formidling af forskningsresultater. Og selvom den nyligt afsluttede *Magtudredning* har påvist, at der er sket en eksplosiv stigning i mediernes brug af kommentatorer fra især samfundsforskere gennem de sidste 20 år, efterlyser forskningsrådet en mere systematisk formidlingsrefleksion.

Kan vi forstå hinanden?

Generelt opdeler man kommunikationen fra universiteterne i tre kategorier, nemlig

informationsopgaver (oplyse om studier og forskningsområder), branding og markedsføring (skabe positiv opmærksomhed og forsøge at tiltrække kommende studerende og forskere) og forskningsformidling (skabe forståelse for, hvad der bliver forsket i – og hvorfor).

Hvordan behandler vi forskningsformidling? Dette grundlæggende spørgsmål blev taget op af professor Flemming Poulfelt, der er prodekan for forskningsformidling på Copenhagen Business School (tidl. Handelshøjskolen i København) og formand for Rektorkollegiets formidlingsgruppe.

Ifølge ham har forskningsinstitutionerne en selvforståelse, der siger, at de er tilgængelige, ukomplicerede og formidlende. Når man kommer uden for murene, opfatter samfundet universiteterne som ikke-synlige, svære at finde rundt i, og med en manglende markedsføring af deres ydelser.

På den anden side har erhvervsvirksomhederne en selvforståelse, der går ud på, at de er samarbejdsvenlige og –villige, at de gerne vil være progressive, og at de er åbne. Forskerne, derimod, opfatter virksomhederne som vanskeligt tilgængelige og oplever, at de er interesserede i forskning – men

helst sammen med andre virksomheder, og at de gerne vil have forskernes viden, men at de ikke altid er villige til at give noget tilbage.

Og hvordan ser offentligheden på forskerne? Jo, borgerne i al almindelighed, og journalisterne i særdeleshed, mener selv, at de interesserer sig for forskning. Men de forsår ikke, hvad forskerne siger, og det, forskerne beskæftiger sig med, ligger alt for langt væk fra virkelighedens verden.

Forskerne på deres side oplever, at der kun er en marginal interesse for deres forskning uden for egne fagkredse, at offentligheden er vanskelig at få i tale, og at den i øvrigt generaliserer alt for groft og kun kan forstå unuancerede udtalelser i sort og hvidt.

Fem problemer

Flemming Poulfelt lader dog ikke til at være slået ud over disse forståelsesmæssige barrierer. Derimod ser han nogle interne problemer ved forskningsformidlingen, som “nogen” – det politiske system, ministeriet, universiteterne – må tage alvorligt. Her nævner han især følgende fem:

- 1) Formidlingens institutionelle forankring: Det er institutionernes opgave, ikke kun den enkelte forskers, at gøre initiativerne mere synlige.
- 2) Formidling og meritering: Hvordan får man “belønning” for formidling? – jf. artiklerne i sidste uges *information & debat* om drøftelserne ved Oslo Universitet om et pointsystem for formidlingsaktiviteter.
- 3) Utilstrækkelige formidlingskompetencer: Skal formidling tænkes med ind i kompetenceudviklingen? Skal det være en obligatorisk del af kandidatstudierne?
- 4) Formidling i det store rum: Hvor skal man begynde, og hvor skal man ende? Hvad er budskabet? Hvem er målgruppen? Hvilke medier skal man satse på?

5) De autoriserede sandheder: Journalisterne vil gerne bruge nyheder som sandheder, og herved forsvinder nuancerne. Hvis nyheden bliver alt for forenklet, mister den sit oprindelige budskab.

Står det til Flemming Poulfelt, skal ikke blot universiteterne, men de enkelte institutter og forskergrupper have en formidlingsstrategi og det, han kalder en “proaktiv formidlingskultur”. Han mener også, at universiteterne seriøst skal overveje at lade formidlingskompetencer indgå som et meriteringselement i en forskerkarriere, og at formidling skal være en del af enhver forskers portefølje. Endelig bør der, siger Flemming Poulfelt, udvikles og indlejres incitamentsstrukturer for eksemplarisk forskningsformidling i de faglige miljøer.

Giv os lige lidt omtale

Professor Anker Brink Lund fra Syddansk Universitet, der underviser på universitetets journalistuddannelse, lagde ikke fingrene imellem. Han opfordrede forskerne til at gøre op med den naivitet over for medieverdenen, som han fandt i alt for mange tilfælde, hvor forskerne reverenter talt kommer til journalisterne og siger: “Giv os lige lidt omtale. Korrekt og med alle forbehold intakt”, og så bliver forskrækkede og fornærmede, når medierne ikke følger ordre, men finder deres egen vinkling på historien.

Anker Brink Lund slog fast, at samarbejde med medierne er et spil. Og hvis man ikke vil spille med, kan man heller ikke vinde. Men, som han sagde, “det tager en helvedes tid at arbejde sammen med journalister”, og hvis institutionerne vil have, at forskerne skal formidle, så må de sørge for at lave målemetoder og belønningssystemer, der giver de rette incitamenter.

Læs mere om konferencen på:

www.forsk.dk / ssf / nyt / presse / ssf_konf/htm

Endelig på bjerget

10 år lød det første gæt på, hvor længe psykologerne skulle blive i barakkerne på hjørnet af Asylvej og Vestre Skovvej. Men der gik små 33 år, før Psykologisk Institut flyttede sammen med resten af universitetet. Instituttleder Jens Mammen gjorde status ved indvielsen af sidste etape i Nobelparken.

“Drømmer jeg, eller er jeg vågen?” Sådan sagde Holbergs Jeppe som bekendt, da han vågnede i baronens seng. Og jeg er ikke den eneste, som har brugt dette billede om Psykologisk Instituts nye tilværelse i Nobelparken. Jeppe var faktisk vågen. Men lykken varede kun kort. Der er dog den sandhed i billedet, at psykologi nu - forhåbentlig for bestandigt - med et århusiansk udtryk, ligesom Jeppe, er kommet “på bjerget”.

Vejen hertil har været lang. Da Psykologisk Institut blev oprettet i 1968, startede vi i lånte lokaler på Psykiatrisk Hospital i Risskov. Der var nogle rum ledige i en af de gamle lave fløje, oven på køkkenet. Efter lugten at dømme stod menuen hver dag på samme ret, nemlig kogt karklud. Og efter nogen tid forstod vi, hvorfor lokalene havde været ledige. Der boede vi i et års tid, hvorefter der blev for trangt, og vi fik tilbudt en større fløj på hospitalet ud mod, hvad der nu hedder Harald Selmers Vej, men dengang hed Asylvej. Her var bygget en ny fløj, vistnok til et hjernepatologisk laboratorium. Men hjernerne lod åbenbart vente på sig, og jeg ved ikke, om det hjalp, at vi flyttede ind i stedet. De af os, der har været med fra starten, husker stadig tilværelsen mellem vandhaner, stålvaske og stålborde.

I 1971 flyttede vi så til, hvad der blev kaldt et pavillonbyggeri på hjørnet af Asylvej og Vestre Skovvej. Pavillon er et pænt ord for barak, som man bruger af hensyn til naboerne. Der var tale om et nyopført, midlertidigt byggeri, som var beregnet til at skulle holde i højst 10 år, hvorefter man regnede med at kunne placere os i et varigt byggeri, eventuelt på samme grund. De første år delte vi disse barakker med Journalisthøjskolen, indtil de fik mere varigt ophold andetsteds. I kantinen var der dengang ikke tvivl om, hvem der var psykologer, og hvem der var journalister. Psykologerne drak kaffe, og journalisterne drak det, som journalister nu engang drikker. De havde efter sigende en regel, der gik ud på, at når de skubbede en tom ølflaske ind på den ene side af et af de runde borde, og der faldt en ned på den anden side, så gik de hjem. Det var en festlig tid, og jeg håber, at nogen har affotograferet væggene på toiletterne, inden bygningerne nu snart jævnes

med jorden. De indgår i vores kulturarv.

Fra omkring 1977, tror jeg, begyndte vi at tale om, at der var mere permanente løsninger på vej, og bygningerne begyndte også at vise tegn på, at de ikke var beregnet til at stå udendørs - i længere tid. De eneste, der var rigtig glade for dem, og som nu vil savne dem, er vist de folk i tagdækningsfirmaet, som vi i en årrække har skaffet brød på bordet. Der har været utallige planer og forslag til nye placeringer af Psykologisk Institut, både i Universitetsparken, på Trøjborg og andre steder. Et fast udtryk på instituttet siden sidst i 1970'erne har været: “Vi flytter om to år.” Det var faktisk først omkring begyndelsen af 2001, at dette skiftede til “Vi flytter om tre år”, og denne ændring måtte der jo ligge realiteter bag, så nu begyndte vi for første gang for alvor at tro på det.

I dag kan vi så fejre vores byggeri, både Psykologisk Instituts, Den Sociale Højskoles og færdiggørelsen af hele Nobelparken. Jeg vil vove den påstand, at vi nu har universitetets flotteste institut. Men for Psykologisk Institut er det næsten lige så vigtigt, at vi i og med vores nye domicil omsider er kommet geografisk tæt på universitetets kerne og alle de mange fag, der er samlet i og omkring Universitetsparken. Det er overordentlig praktisk at være kommet tæt på universitetets og fakultetets administration. Men det er også en god udfordring at blive konfronteret med de mange faglige perspektiver, som møder os på universitetet. Det er vigtigt at tænke tværfagligt, men altid på basis af en solid faglighed. Det håber vi at kunne meget mere i tiden fremover. Vi har allerede taget initiativer til et tværfagligt samarbejde med de tre andre fag på vores fakultet, og dette samarbejde glæder vi os meget til.

Det er en ny fornemmelse, vi vågner op til her på bjerget. Fornemmelsen af at være på et universitet. Vi har jo godt vidst det hidtil, men vi har nogle gange måttet anstrenge os lidt. Nu fortæller vores omgivelser os det. Og vi drømmer ikke. Vi er vågne!

Artiklen er en forkortet udgave af Jens Mammens tale ved Nobelparkens indvielse den 27. februar.

POUL IB HENRIKSEN

Trappen

TORBEN ESKEROD

Et transparent undervisningsmiljø

“Et fritstående stykke krystallinsk gigantinventar – et både lukket og åbent skrin i det uformelle, udadvendte, lærende miljø”.

Sådan beskriver arkitekt Mads Møller det nye, store auditorium i Nobelparken i bogen om det nu færdige byggeri. Hvad mener han med det?

- Du skal forstå det sådan, at undervisningsrummet skal være uformelt og hænge sammen med det, der i øvrigt foregår på stedet. Vi har tilstræbt et åbent og transparent undervisningsmiljø, hvor auditorium, læsepladser, bibliotek og kantine er samlet, fortæller Mads Møller om auditoriet, der med sin facade af glas gør det muligt at kigge både ind og ud. Et forstyrrende element for undervisningen?

- Nej, det håber jeg bestemt ikke. Jeg tror, det er mere ødelæggende for undervisningsdialogen, hvis man ikke har mulighed for at få vasket øjnene og hjernen en gang imellem. I Auditoriehuset inde i Universitetsparken lavede vi store vinduer i alle auditorier – nogle er højtliggende, men andre er i øjenhøjde, så man kan se ud og lade tankerne vandre. Det tror jeg, at voksne studerende selv kan styre, smiler Mads Møller.

På taget af auditoriet har arkitekten skabt et stort, sydvendt friareal udformet som et teaktræsbelagt udeauditorium. Men vil det blive brugt til forelæsninger “i det grønne”?

- Det er mere tænkt som et sted, hvor man kan ligge og læse en bog eller opføre en uuhøjtidelig performance. Desuden ser jeg det som en urban løsning på et udeauditorium i forhold til den mere “venlige” løsning med “den grønne skål” neden for solgården. Den kobling synes jeg selv er meget skæg.

“Her er dejligt lyst, men hvorfor er der så få stole i en så stor kantine? Og hvorfor skal lærerne på psykologi have reserveret et helt bord for sig selv?”
Hanne, tysk / nordisk

Udeauditoriet

“Det er rigtig fedt at flytte til Nobelparken. Man tænker lidt: ‘Hører vi virkelig til her?’
Frank, psykologi

Auditoriet

ANDREI ERICHSEN/ALT-FOTO

Kantinen

To parker

AF OLAF LIND

ORDET “PARK” SES I NAVNENE PÅ FLERE BEBYGGELSER VED AARHUS UNIVERSITET: Forskerparken, IT-parken og Nobelparken. Når den sidstnævnte skal vurderes arkitektonisk, er det nyttigt at sammenligne med den gamle, gule parkbebyggelse, der har fastholdt sin karakter i mere end 70 år, og som nu er et internationalt berømt arkitekturværk. Her er tale om en rigtig park med græs, træer, søer og ænder, og bygninger og park vokset sammen til en organisk helhed.

I kontrast hertil er Nobelparken af mange gode grunde en bymæssig bebyggelse med en højde og tæthed som i en storby, og den traditionelle betydning af “park” ligger ikke lige for.

Forskellene mellem disse to “parkbyggerier” er i det hele taget iøjnefaldende, og i første række farveforskellen. Nobelparkens røde mursten er et lykkeligt valg, fordi det respekterer og markerer grænserne for det gule parkbyggeri. Samtidig indgår Nobelparken naturligt i en stor sammenhæng af rødstensbyggerier omkring Universi-

tets- og Vennelystparken. Det er et særligt træk i denne bydel, der fortæller noget om nyere dansk bygningskultur, og Nobelparken har skærpet pointen i den fortælling.

Fra begyndelsen i 1931 skulle Aarhus Universitet absolut ikke være et byuniversitet. Det skulle være et parkuniversitet, en campus, og sådan blev det gule bygningsanlæg. Men byen Århus voksede hurtigt og kom til helt at omslutte parkuniversitetet, der på lykelig vis er blevet integreret i sin by. I denne urbanisering har Nobelparken en naturlig og magtfuld rolle.

BÅDE INDADTIL OG UDADTIL ER HOVEDMOTIVET I NOBELPARKEN de tætte rækker af høje, røde gavle, som angiveligt er inspireret af universitetets ældre, gule gavle mod Nordre Ringgade. Derved er der et diskret slægtskab mellem de to byggerier. Men desuden skal Nobelparkens gavle mod Randersvej sammen med den teologiske auditoriebygning danne en “Port til Århus”. Det er endnu en understregning af den bymæssige karakter i Nobelparken, hvor Jens Chr. Skous Vej, der løber gennem

bebyggelsen, nok rettelig burde kaldes en “gade”.

Også Nobelparkens røde arkitektur er i sig selv bymæssig. Den er mere formel og stram end den troskyldigt charmerende arkitektur i det gule parkbyggeri, hvor islandsk sweater og fløjlsbukser falder naturligt ind i billedet, mens blazer og slips synes mere passende i Nobelparken. Det er nok sådanne fornemmelser, der får de studerende til at udtale navnet med tryk på første stavelse. Og helt konkret er det urbane, strømlinede erhvervsliv lejere i Nobelparken sammen med universitetet.

FUNKTIONALISMEN ER UNDERFUNDIGT PÅ SPIL i både det gule og det røde universitetsbyggeri. De gule bygninger fik det enkle og djærve udtryk, der kaldes den funktionelle tradition, en særlig dansk udgave af den internationale funktionalisme eller modernismen. Nobelparkens reference til den gamle strømning ses især i facaderne, hvor hjørnevinduer og elegante placeringer af glaspartier skaber interessante fladekompositioner. Det er en stringent

leg i to dimensioner, der giver associationer til modernismens malere, men som også udtrykker et nutidigt behov for æstetisk, formel orden.

De gule bygninger i parkerne inviterer ikke umiddelbart folk indenfor. Bygningerne samler sig om sig selv, og indgangspartierne er generelt diskrete. Helt anderledes er det i Nobelparken, hvor de vældige trappehuse af glas er fuldstændig åbne for både indgang, ind- og udblik. Her inviteres som på byernes forretningstrøg. Og med sidste etapes indvielse for nylig er det tydeligt, at Nobelparkens store, fornemme Studentertorv med trappekantine, nobelpriskunst og auditorium på taget er det bymæssige modstykke til Universitetsparken.

Transformationen fra isoleret parkuniversitet til fuldt integreret byuniversitet er på flere måder vellykket.

Olaf Lind er arkitekturskribent og bl.a. forfatter til bogen “Arkitekturfortællinger - om Aarhus Universitets bygninger”

ANDREI ERICHSEN/ALT-FOTO

Opførelsen af Nobelparken begyndte i 1997 på grunden, hvor nogle af den tidligere tømmerhandels bygninger endnu ikke er revet ned.

Den færdig Nobelpark.

At sige universitet ret farvel...

AF KRISTIAN THESTRUP-PEDERSEN

1. OKTOBER 2003 FIK JEG MIN AFSKED fra Aarhus Universitet efter at have været professor i Dermato-Venerologi siden 1. oktober 1987. En 16 års periode er slut.

Det er vemodigt, men det er et valg, som jeg har gjort – og villet. Og dette indlæg er først og fremmest ment som en stor TAK til Århus Universitet! Samt et forslag til at styrke universitetet.

Da jeg blev professor i oktober 1987 sagde jeg til mig selv, at når jeg blev 60 år, så ville jeg gå af. Jeg har aldrig hørt om nogen, der fra sit 60. års har haft en større skabende idé. Det er noget, der sker tidligt i livet. Fortidens udtalelser har indhentet mig. Og – udfra et simpelt biologisk faktum har jeg valgt at fratræde min stilling.

Jeg er utroligt taknemmelig for den tid, jeg har haft ved Århus Universitet. Det er et vidunderligt sted. Og alle I, der er aktive i universitetsmiljøet bør vide dette og glæde jer over det.

Til de studerende: Det har været en meget positiv oplevelse at undervise. Og – det har betydet meget at møde de unge interesserede mennesker. Her har det været helt fantastisk at undervise i dermatologi og venerologi. Mange patienter her med deres sygdomme gjort et varigt indtryk på de unge kommende læger. For dermato-venerologi er et visuelt fag, hvor vi behøver vore øjne's evne til at "se".

JEG VIL FORESLÅ NOGLE RADIKALE ÆNDRINGER i universitetsstrukturen: Professorater og lektorer bør være attraktive stillinger for unge forskere. Jeg kender ikke nogen bedre metode end "kapitalisme" til at indføre et sådant system. Derfor: Alle professorer skal have ganske betydningsfuld løn dvs mere end 1 mill kr per år. Det betyder intet samfundsmæssigt – halvdelen går alligevel tilbage til Statskassen. Men – det vil betyde en "konkurrence" om at blive professor. Dernæst skal der være ca. 1-2 mill kr i annum med professor-titlen. Herved vil de unge talenter blive tiltrukket af universitetsmiljøet. Og det er uhyre vigtigt for universitetets liv (og Danmark), at de unge med de spændende ideer får mulighed for at prøve dem.

Til gengæld skal en professor-stilling være en 10-års ansættelse. Derefter kan han/ hun søge sin egen stilling, - men den skal i opslag! Og hvis man er kvalificeret, så får man den for en yderligere 10 års periode. Herefter er det slut.

Der skal være langt større omsætning i professor-gruppen! Og – det skal rektor virkelig sørge for. Der er alt for mange, der hænger en ekstra periode, og det er ikke en positiv ting for universitetet. Det gør ikke noget, at der er "mere pisk" og mindre "gulerod". Blot belønningen er der.

Tak til Århus Universitet. Men – jeg har nu en biologisk alder, der betyder, at det nu er mig, der må takke af. Og det gør jeg med megen stor glæde og taknemmelighed. Jeg er blevet udnævnt til "adjungeret professor" og det er jeg glad for. Det at takke af er en glidende proces.

Dr. Kristian Thestrup-Pedersen er tilknyttet King Faisal Specialist Hospital and Research Centre i Riyadh, Saudi Arabien.

Ni personer kan ikke dække alt

AF VIDENSKABSMINISTER HELGE SANDER (V)

NÅR MAN BLANDT MERE END 200 KVALIFICERED KANDIDATER skal vælge ni medlemmer til bestyrelsen for Det Strategiske Forskningsråd, er det ikke unaturligt, at der bagefter rejses kritik, idet ni personer jo i sagens natur umuligt kan dække alle vinkler på arbejdet i Det Strategiske Forskningsråds bestyrelse.

I *information & debat* nr 2 kritiserer professor, dr.phil. Morten Kyndrup, at der ikke – efter Kyndrups opfattelse – er blevet plads til én eneste person med baggrund eller indsigt i humanistisk forskning.

Bestyrelsen for Det Strategiske Forskningsråd er udpeget efter åbent opslag, hvor mere end 200 kvalificerede kandidater blev foreslået som medlemmer af bestyrelserne for Det Strategiske Forskningsråd, Det Frie Forskningsråd og Danmarks Forskningspolitiske Råd.

VED UDPEGNINGEN AF BESTYRELSEN for Det Strategiske Forskningsråd har utrolig mange hensyn skullet afvejes. Der skal således være tale om anerkendte forskere og forskningskyndige, der repræsenterer

brugerinteresser i det offentlige og private forskningssystem.

Derudover skal medlemmerne have indsigt i en lang række områder, blandt andet grundlæggende og strategisk forskning, forskeruddannelse, teknologi og innovation, samarbejde mellem offentlige forskningsinstitutioner og virksomheder samt internationalt forskningssamarbejde. Endvidere skal medlemmerne blandt andet repræsentere begge køn, privat og offentligt ansatte, en rimelig geografisk og institutionel spredning plus kunne dække fagområderne. På baggrund af de indkomne forslag har jeg foretaget en helhedsvurdering for at sikre den bedst mulige sammensætning under de givne vilkår – de potentielle kandidater og de mange, mange hensyn, man skal forsøge at varetage.

I VURDERINGEN AF BESTYRELSENS SAMMEN-SÆTNING skal man huske på, at bestyrelsen ikke er sat i verden for at tilgodese partsinteresser. Bestyrelsen er en del af den helhed, som det nye forskningsråds-system udgør. Ét af formålene med den

nye forskningsrådslov har været at styrke kvalitet og samspil i forskningen gennem øget konkurrence, styrket ledelse og bedre koordination. Disse opgaver skal løses i fællesskab mellem Det Strategiske Forskningsråd, Det Frie Forskningsråd, Danmarks Grundforskningsfond og Koordinationsudvalget.

Den store andel af bestyrelsesmedlemmer med baggrund i erhvervslivet er en nyskabelse i bestyrelsen for Det Strategiske Forskningsråd. Det er min opfattelse, at bestyrelsen i kraft af sin sammensætning har særdeles gode forudsætninger for at løse sin del af opgaverne. Og helt generelt er det min opfattelse, at sammensætningen af hvert enkelt organ i det nye rådssystem gør det særligt rustet til både arbejdsdeling og helhedsløsning.

Noget værre pjat!

AF JENS LINDHARD

DEBATTEN OM "OPRYDNING" ELLER EJ på bagsiden af *information & debat* nr. 2 2004 drejer sig mere om uforenelige arbejdsmetoder og opfattelser end om nogle papirstakke fra eller til.

Af artiklen fremgår det direkte, at sagen er startet af en administrator med et "meget ryddeligt kontor". Kritikken og kravene om oprydning skyldes derfor, at det tilsyneladende kaos bliver målt med en administrators målestok. Simpelthen fordi samfundet er domineret af sagsbehandlere. I en tid, hvor interessen for kreativ teknik og naturvidenskab er minimal, er dette dog kun forventeligt.

Da fabriksinspektørerne og Arbejdstilsynet altid har haft til formål at kontrollere at bestemmelser og anvisninger følges indenfor snævre rammer, falder kravene om oprydning på de enkelte medarbejderes kontorer helt i tråd med de almindelige effektiviseringskrav på universiteterne. Uanset niveauet af det faglige output fra et givet kontor, så kan man med sikkerhed afgøre om skrivebordet er ryddet efter arbejdstid eller ej. Omvendt kan oprydningen ikke bruges til at afgøre kvaliteten af udførte arbejde.

NÅR MANGE NATURVIDENSKABSMÆND, INGENIØRER, mellemt teknikere og håndværkere med stor kreativitet og tilfredshed arbejder mellem store stabler af papir og værktøj, og rent bogstaveligt er "begravet i arbejdet", så er årsagen ikke manglende

ordenssans, men at det tilsyneladende rod er "arbejdsmetoden". Teorigennembrud på baggrund af kaos kaldes nogen steder for lateral tænkning, og er ofte forudsætningen for hurtig udvikling af nye komplekse arbejdsmetoder.

Endelig har man tit gang i mange projekter samtidigt og arbejder derfor til langt ud på aftenen. Det har derfor intet formål at sætte papir i ringbind eller flytte rundt på værktøj og materialer. Det ligger jo allerede klar til brug næste dag.

DEN STORE FYSIKER-GURU og nobelpris-modtager Richard Feynman skriver i sine erindringer *Surely you're joking Mr. Feynman*, at man helst skal være så langt indenfor i sine eksperimenter, at de opleves som en del af en selv. Specielt fremhæves en cyklotron på et bestemt universitet, hvor rør, ledninger og kabler gik på kryds og tværs gennem lokalet. De fysiske output overgik langt resultaterne fra laboratorier på andre og mere "ryddelige" institutioner. Helt tilsvarende omtaler kult-klassikeren *Zen og kunsten at reparere en motorcykel* flere gange betydnin-gen af kaos, fotografisk hukommelse samt forskellen i tankegangen hos bogens hovedperson og nogle håndværkere på den ene side og de gamle universitetskolleger på den anden.

Overfor det kreative kaos står billedet af administratorer, sagsbehandlere og økonomer, der afslutter deres sagsbehandling til den planlagte tid, og som klokken 15.30 efterlader skrivebordet med en lineal og fire lige lange håndspidsede blyan-

ter liggende på række. De to grupper af forskere kan simpelthen ikke sammenlig-nes.

MAN KUNNE FORSTÅ KRAVET OM OPRYDNING, hvis der ikke blev lavet noget på kontorer med "store stakke". Dette kan der dog ikke uden videre konkluderes noget om. Mens artiklens forfatter husker at omtale den ene af de to *hard-core* professorer som tidligere vismand, så forbigås det i tavshed at den anden er meget aktiv i arbejdet med dansk rumforskning og samtidig leverer en lind strøm af undervisningsmateriale og foredrag. En sammenligning giver formentlig scoren 1:1.

Afslutningsvis skal man tænke over behovet for faglig stolthed og tilfredshed hos den enkelte forsker, og at alle arbejder bedst, når man selv kan bestemme rammerne for arbejdet udførelse. Det gælder ikke kun rengøringspersonale. Forskningsresultaterne fra universitet har kun have begrænset værdi, hvis de fremkommer på andre præmisser end forskernes egne.

Undertegnede har engang arbejdet et sted, hvor det blev påtalt, at overheadfilm ikke blev lagt på plads efter brug. Det var for besværligt at tælle resterne op før næste kontorrevision! Et tilsvarende krav til fysikerne kan blive, at aluminiumsfolien til afdækning af partikelacceleratoren ASTRID rulles pænt op efter brug, så den er klar før næste forsøg.

Jens Lindhard er stud.scient ved Institut for Videnskabshistorie.

Alt er tilladt

Teaterhistoriens klassikere skal kunne holde til lidt af hvert. Ellers er de ikke klassikere.

Lige nu viser to teatergrupper fra Afdeling for Dramaturgi deres stærkt bearbejdede udgaver af Ibsens "Rosmerholm" og Tjekhovs "Mågen".

AF LOTTE KOFOD ERICHSEN

Tolv udgaver af en monolog fra Tjekhovs *Mågen* opført af en desperat ung kvinde, hvis højeste mål er at komme ind på teaterskolen. Ibsens *Rosmersholm* opført i et nøgent scenerum med en scenografi af diasprojektioner. Klassikerne kommer under kærlig behandling, når to teatergrupper fra Dramaturgi gør dem aktuelle for publikum i dag.

- En klassiker skal kunne klare, at alt er tilladt. Ellers er det vel ikke en klassiker, siger Mia Møller fra Teatergruppen diHva.

- For mig at se er det en kompliment til dramatikerne, at hans tekst er stærk nok til at kunne klare at blive beskåret eller spillet i en helt ny kontekst.

Crazy måge

Teatergruppen diHva spiller for tiden forestillingen *De skød en måge* på Teater Katapult i Rosensgade. Forestillingen handler om Stine, spillet af Mia Møller, der søger ind på teaterskolerne år efter år. Hvert år bruger hun samme tekst i sin optagelsesprøve: Ninas monolog fra *Mågen* af Anton Tjekhov. Selv om hun bliver afvist hver gang, giver hun ikke op, men afprøver i stedet en ny fortolkning af monologen året efter. Musical, performance og socialrealisme er bare nogle få af de genrer, som monologen bliver udsat for. Efterhånden som årene går, bliver Stine mere og mere desperat, og hendes fortolkninger mere og mere ekstreme.

Mia Møller har selv søgt ind på teaterskolerne, og forestillingen er inspireret af hendes egne oplevelser uden at være selvbiografisk.

- Monologen er meget brugt til optagelsesprøverne, men jeg har aldrig brugt den selv. Den er for patetisk. Her i stykket var det oplagt at vælge den, netop fordi det er en kliche. Samtidig handler monologen om at være skuespiller og elske teatret, hvilket jo også er temaet i Stines liv, siger Mia Møller.

Johanne Nygaard og Jacob Holtet Thomsen i rollerne som Rebekka og Johannes Rosmer i de dramaturgistuderendes opsætning af *Rosmerholm*

Aktuel klassiker

Med tv-shows som *Popstars* og *Stjerne for en aften* fylder unges ønsker om at blive kendte meget i medierne. Endeløse rækker af unge håbefulde kæmper om de berømte *15 minutes of fame*. Teatergruppen diHvas forestilling er også en kommentar til den trend.

- Forestillingen handler også om at glemme, hvad man egentlig vil, fordi hele livet kommer til at handle om at gå til optagelsesprøver og tro, at andres vurderinger er det afgørende, siger Mia Møller.

I modsætning til diHva har Teater KatteGat valgt at holde sig til tæt på den oprindelige historie i deres opsætning af Ibsens *Rosmerholm*. Forestillingen hedder *Hvide heste på Rosmersholm*.

Den ene af gruppens instruktører, Ib Gulbrandsen, fortæller:

- Vi har bibeholdt hele historien og alle figureerne, men har strøget en tred-

jedel af Ibsens tekst. Som dramaturgistuderende kan man let få alt for meget respekt for klassikerne, fordi det er teaterhistoriens mesterværker. Det er vigtigt at turde give sig i kast med dem og aktualisere dem.

Politisk melodrama

Rosmerholm er et melodramatisk skæbnedrama, hvor hovedpersonerne ender med at begå selvmord. Stykket har to hovedtematikker: Den ene er hovedpersonen Johannes' politiske kamp for at finde en tredje vej mellem de konservative og de radikale i 1880'ernes Norge. Det andet hovedtema er Johannes' fornægtelse af sine hustrus lidenskabelige kærlighed. Umiddelbart er stykket tæt knyttet til

Ibsens egen tid, men Ib Gulbrandsen mener alligevel, at temaerne er aktuelle i dag.

- Når man vælger et over 100 år gammelt stykke, så er det jo ikke direkte aktuelt. Men temaerne har mange paralleller i dag. Den umulige kærlighed er jo evig aktuell.

Den politiske kamp i *Rosmerholm* har også mange fællestræk med nutiden.

- I Johannes' politiske kamp er imageopbygningen et meget vigtigt våben, lige som det er i dag. Argumentet er, at det ikke gør noget, man laver noget skidt, så længe der ikke er nogen, der ved det, siger Ib Gulbrandsen.

For at fjerne stykket fra sin historiske tid har Teater KatteGat valgt at spille i en tidløs scenografi. Et hvidt rum med et enkelt møblement udgør scenografien. Under forestillingen vil diasprojektioner med billeder af aktuelle politiske konflikter skabe paralleller til i dag. Som underlægningsmusik bruger Teater KatteGat både rock og opera.

På Afdeling for Dramaturgi findes der et væld af teatergrupper, som laver forestillinger ved siden af studierne. Men det er ikke kun klassikere, som bliver sat op. Nyskrevet dramatik eller improviserede forestillinger kan også ses jævnligt på KaserneScenen. Ib Gulbrandsen siger:

- Uddannelsesmæssigt er det vigtigt for os dramaturgistuderende at have arbejdet konkret med klassikerne for at have dem som referenceramme siden hen. Vi valgte *Rosmerholm*, fordi det er er så sjældent, nogen tør gå i lag med en melodramatisk klassiker og forsøge at få den til at virke.

Det er ingen grænser for, hvad en klassiker må stå model til. Rock og projektioner. Musical og performance. Sådan holder en klassiker sig ung.

Lotte Kofod Erichsen er stud.mag.

"De skød en måge". Teatergruppen diHva, 17.-19. marts kl. 20. Teater Katapult, Rosensgade 11, 70 kr. / 50 kr. for studerende.

"Hvide heste på Rosmerholm". Teater KatteGat 1. og 2. april kl. 19.30 samt 3. april kl. 14 og 18 i KaserneScenens store sal, Langelandsgade 139. 70 kr. / 50 kr. for studerende.

MORTEN BARKER JØRGENSEN

CAVI, Centre for Advanced Visualization and Interaction, er en del af Aarhus Universitet og er etableret i samarbejde med Dansk Center for IT-forskning. Centrets aktiviteter og projekter udspiller sig inden for arkitektur, design, videnskabelig visualisering, kunst og kultur. CAVI's faciliteter i IT-parken på Katrinebjerg bliver brugt til undervisning og forskning og til projekter med firmaer og institutioner uden for universitetet. www.cavi.dk

LEGO Lab

er et undervisnings- og forskningslaboratorium under Datalogisk Institut, hvor man arbejder med simple robotteknologier. Målet er at undersøge teknologiernes muligheder i underholdning og i kunstneriske udfoldelser. Målet er også at se på LEGO-robotters muligheder inden for undervisning på forskellige niveauer. www.legolab.daimi.au.dk/

Robotkunst

Efter en drøm vågnede Mark Polishood og vidste, han skulle arbejde med robotter. Hans seneste projekt foregår på Aarhus Universitet.

AF HANS PLAUBORG

Det kan minde om en surrealistisk koncert med den tyske robotpop-gruppe *Kraftwerk*, når man træder ind i den amerikanske kunstner Mark Polishooks installation *Robots-in-Residence* i CAVI's bygning på Katrinebjerg.

Tændstiktynde LEGO-robotter danser, gestikulerer, hopper og vrider sig til mørk klingklangmusik og computergenerede stemmer, der lyder som fortabte sjæle i underverdenen.

- Jeg kalder det et robotmelodrama, for det er et lyrisk drama, hvor musik ledsager talen, fortæller Mark Polishook, der er lektor ved musikinstitutionen på Central Washington University, men frem til august fungerer som gæstekunstner (*Artist-in-Residence*) ved Datalogisk Institut på Aarhus Universitet.

Menneske-maskine

I weekenden fra den 5.-7. marts kunne man opleve hans yderst anderledes installation i CAVI's bygning på Katrinebjerg. Publikum

kunne - *on location* eller fra en hvilken som helst computer i verden med internetadgang - sende e-mails til og få svar fra robotterne. Via en såkaldt *chatbot* blev dialogen konverteret til elektroniske stemmer, og robotterne fik liv i lemmerne, mens musikken blev produceret kontinuert og algoritmisk ud fra en computeranalyse af dialogen mellem menneske og maskine.

- Som kunstner er jeg interesseret i at undersøge forholdet menneske-kultur-maskine, og jeg synes, det er interessant, at publikum og robotterne her er sammen om at definere den samlede installation. Er det mennesket, der gennem e-mail interagerer med installationen, eller bliver mennesket nærmere en for-

længelse af installationen gennem sin kommunikation med systemet? Og mennesket er jo både det publikum, der kommer her fysisk, og dem, der vælger at følge med via webcam hjemme foran skærmen. Det sætter spørgsmål ved, hvad projektet er, og hvor det egentlig foregår, siger Mark Polishook.

En drøm

Han er uddannet jazzpianist, men har arbejdet med digitale medier i over 10 år. En morgen vågnede han efter en drøm.

- Pludselig vidste jeg, at jeg skulle arbejde med robotter. Det var lidt ligesom i filmen *Nærkontakt af tredje grad*, hvor hovedpersonen vågner og siger, at han bliver nødt til at bygge

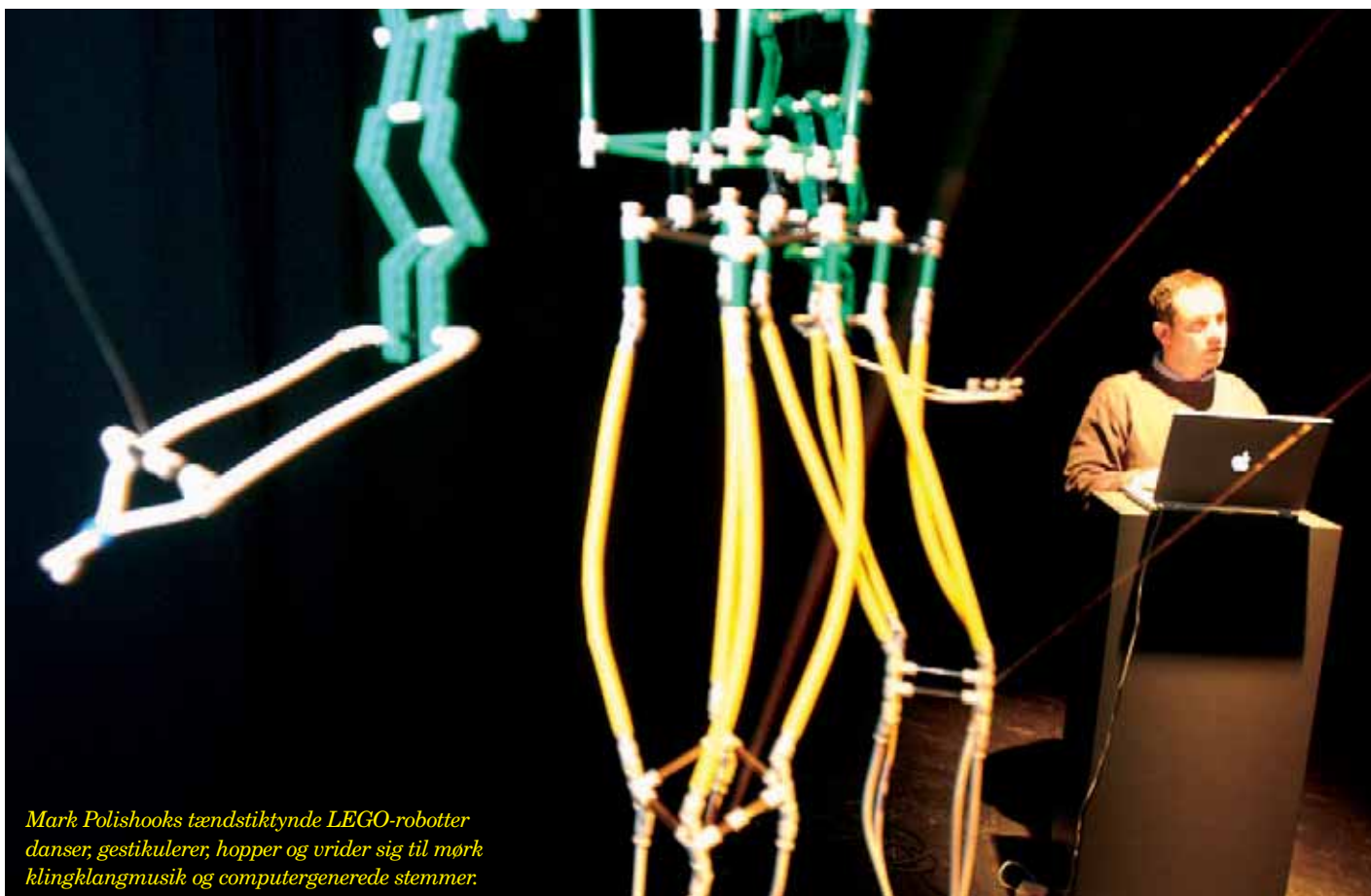
et hjerg, griner Mark Polishook.

Han fik kontakt til lektor Ole Caprani, der er leder af LEGO Lab under Datalogisk Institut, og et samarbejde kom hurtigt i stand.

- Jeg har altid været fascineret af LEGO. I USA er LEGO bare LEGO. Men i Danmark er det LEGO+, fordi der også ligger en kulturel mening bag. Derfor er det en stor glæde for mig at komme til Danmark og arbejde med projektet i LEGO's ens hjemland.

Er han så tilfreds med sit robotkunstværk?

- Folk spørger ofte, om jeg kan lide det og det. Men jeg siger altid som min gamle lærer gjorde om Atlanterhavet: "Det er der, det eksisterer". Sådan ser jeg på al kunst.

Mark Polishooks tændstiktynde LEGO-robotter danser, gestikulerer, hopper og vrider sig til mørk klingklangmusik og computergenerede stemmer.

Og tiden løb...

Videnskabscaféen fik endnu en publikumssucces, da fysikeren og forfatteren gik i clinch med tiden.

AF LOTTE KOFOD ERICHSEN

Teater Katapult i Rosengade var allerede proppet med folk, som ville til videnskabscafé, da bladets udsendte troppede op. En lang kø af mennesker ventede på uafhængte billetter, mens pressen smøg sig udenom og ind i varmen. Den lille teatersal var proppet til bristepunktet med 70 publikummer i alle aldre lige fra unge gymnasiepiger med hestehale til nydelige, gråsprængte ægtepar.

Uden for døren stod yderligere 30, som ikke fik lejlighed til at opleve forfatteren Svend Åge Madsen og fysikeren Carl F. Wandel på scenen i hver sin nedslidte lænestol. Mellem dem stod et kakkelbord og foran lå en diskussion af tid. Et oplagt emne til denne søndag, som i kalenderen stod opført som den 29. februar.

Poetisk tid

Fysikeren og forfatteren angreb tiden fra hver sin synsvinkel. Først udfoldede Svend Åge Madsen det tidsbillede,

han har udforsket i sit omfattende forfatterskab.

- Det vigtigste i min tidsopfattelse er oplevelsen af, at der er noget, som adskiller sig fra alle andre tider, nemlig nuet. Andre tidspunkter, gamle "da'er", er tilstede i dette nu igennem tidligere handlinger, der har konsekvenser i nutiden. Samtidig griber jeg ind i fremtiden ved at gøre mig forestillinger om den, sagde han.

Med malende eksempler på, hvordan forskellige tider griber ind i hinanden, viste forfatteren, at den lineære kalender ikke dækker vores tidsopfattelse.

Carl F. Wandel, professor i fysik, indledte sit oplæg med at citere Sankt Augustin, som svar på spørgsmålet "Hvad er tid?"

- Hvis ingen spørger mig, så ved jeg det. Men hvis jeg bliver spurgt, så ved jeg det ikke.

Herfra lavede Wandel en tour de force igennem fysikkens historie fra Brahe til Bohr, så han kunne forklare publikum, hvorfor tiden er relativ. Publikum lyttede, lo og mod slutningen blev der tid til spørgsmål. Tiden gik hurtigt. Faktisk så hurtigt, at arrangementet gik over tiden.

Inspirerende møde

Både Carl F. Wandel og Svend Åge Madsen var glade for at deltage i arrangementet.

- Det er meget inspirerende at føre en dialog med en så erfaren forfatter som Svend Åge Madsen. Gennem hans forfatterskab viser han sin indgående viden til menneskets vilkår, til erindring og viljens frihed, sagde Carl F. Wandel efter arrangementet.

Før han blev forfatter, studerede Svend Åge Madsen matematik og fysik på Aarhus Universitet. I starten af 60'erne sprang han dog fra studierne for at koncentrere sig om at skrive.

- Jeg har altid været fascineret af fysik, sagde Svend Åge Madsen, der synes, det er vanskeligt at skabe en dialog mellem naturvidenskaben og humaniora.

- Men det er vigtigt, at interessere sig for et bredt felt, fordi det beriger en selv. Man får nye indtryk og bliver bevidst om ens blinde punkter.

Videnskabscaféen forsætter med at skabe dialog mellem videnskaberne og de interesserede århusianere. Kommende café-emner vil handle om "intelligens" og "liv".

Katja Herriks tegning af en trilobit - et 500 millioner år gammelt forstenet havdyr - blev brugt til videnskabscaféens plakat for arrangementet om tid.

Magt eller afmagt

Er den danske Magtudredning noget makværk, eller er den overraskende sund? Ny bog rejser en hård kritik af Magtudredningen.

AF ANDERS CORRELL

I den netop udkomne bog *magt.dk – kritik af magtudredningen* stiller en række politikere, embedsmænd, forskere og journalister kritiske spørgsmål til Magtudredningen, som blev afsluttet med slutrapporten *Magt og Demokrati i Danmark* i oktober sidste år.

Kritikken går bl.a. på, at forskningsledelsen var for snæver (fire ud af fem var politologer), at slutrapporten lider af berøringsangst over for de magtfaktorer, som virkelig betyder noget, f.eks. den økonomiske magt, at konklusionerne er overdrevent positive, at man har undladt at offentliggøre navnene på den danske magtelite, og at man ikke beskriver magtmisbrug i Danmark.

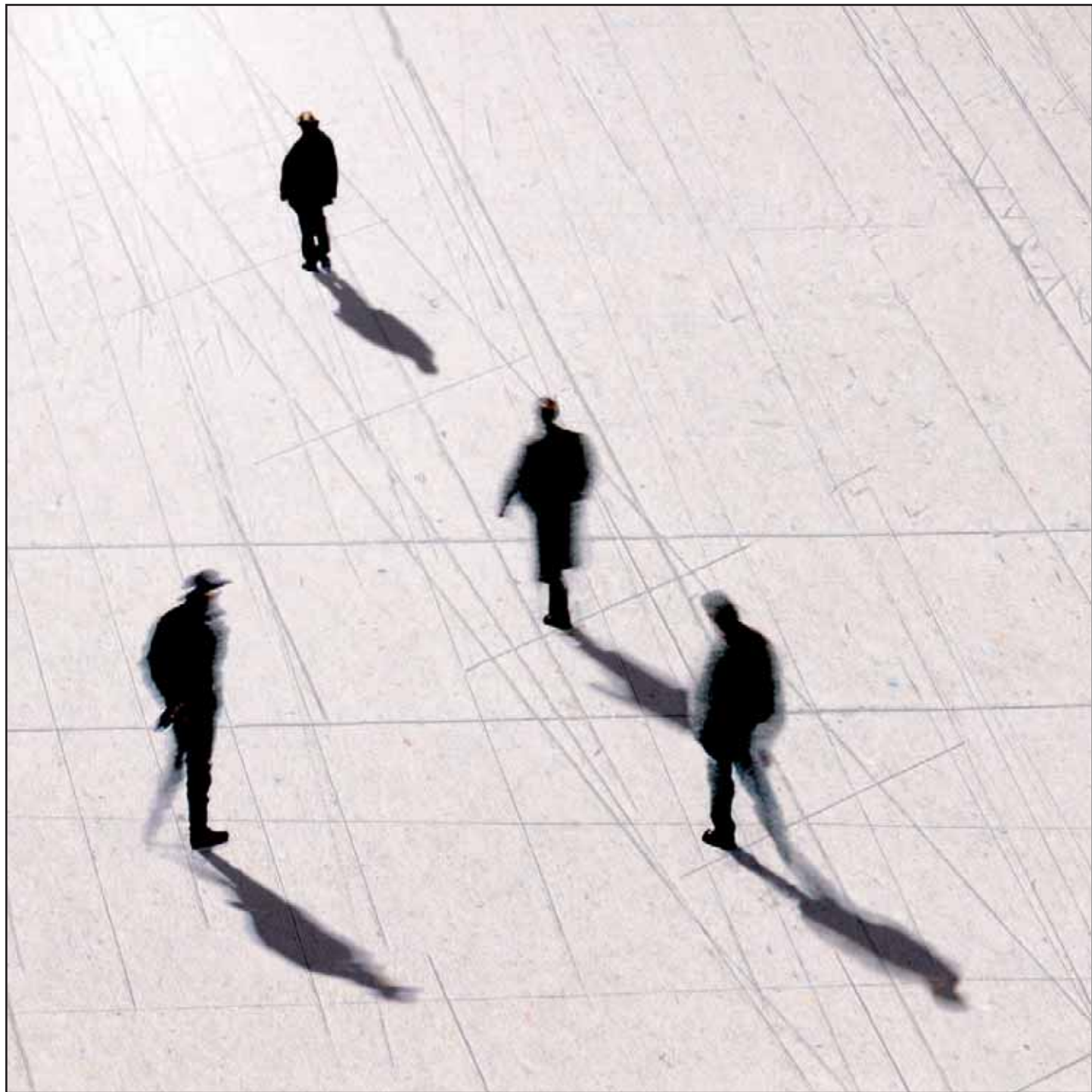
Jubeloptimister

Kritikken kommer meget bag på leder af styregruppen i Magtudredningen professor Lise Togeby, Institut for Statskundskab. Hun har svært ved at genkende sig selv og den øvrige ledelse i Magtudredningen, når de nu i mediernes omtales som jubeloptimister, og hun afviser alle påstande om, at Magtudredningen ikke er gået nok til bidet.

- Det er rent nonsens, når man beskylder os for at have haft en dagsorden om, at vi død og pine skulle nå frem til det resultat, at demokratiet i Danmark har det godt.

Magtudredningen

Folketinget bevilligede i 1997 50 mio. kr. til den danske magtudredning. Ledelsen bestod af professor Lise Togeby, Aarhus Universitet (formand), professor Jørgen Goul Andersen, Aalborg Universitet, professor Peter Munk Christiansen, Syddansk Universitet, professor Torben Beck Jørgensen og lektor Signild Vallgård, fra Københavns Universitet. Modellen til magtudredningen er hentet fra Norge og Sverige. Der er gennemført 80 forskningsprojekter, som nu er beskrevet i 30 skrifter og 50 bøger. I oktober 2003 udkom slutrapporten *Magt og demokrati i Danmark*. Se www.ps.au.dk/magtudredningen/

SCANPIX/KIRSTEN BILLE

Det forudsætter, at man fastlægger konklusionerne, før man laver undersøgelserne. Vores konklusion bygger alene på de empiriske undersøgelser, der er gennemført, siger hun

- Vi har valgt at anskue magt og demokrati fra et udviklingsperspektiv: Hvad er gået godt, og hvad er gået skidt? Hovedkonklusionen er derfor også dobbelt. For det første siger vi, at det danske folkestyres udvikling over de seneste 30-40 år har været overraskende positiv, men for det andet peger vi på en hel række bekymrende udviklingstræk, siger Lise Togeby.

- At vi konkluderer, at det danske folkestyre er overraskende sundt, er i den grad kommet bag på folk. De glemmer fuldstændig, at hovedparten af magtudredningen er kritisk over for magtfordelingen i Danmark. Vi fremhæver de positive konklusioner, fordi det betyder, at vi har noget at miste. Og efter vores opfattelse er der skabt nogle forhold i Danmark, som det er vigtigt at bevare, siger Lise Togeby.

Overvægt af politologer

Magt.dk sætter et stort spørgsmålstejn ved styregruppens sammensætning (fire politologer og en humanist) og fremhæver, at den politologiske forskning har været alt for dominerende i projektet. Lise Togeby fastholder, at styregruppen havde den rigtige sammensætning set i forhold til den stillede opgave.

- I beretningen fra Folketinget, som er grundlaget for hele Magtudredningen, er det stort set politologiske emner, der er listet. Så efter min mening svarer forskningsindsatsen til det oplæg, vi fik, siger Lise Togeby.

Hun er dog ikke bleg for at indrømme, at der indledningsvis foregik kamp mellem humaniora og samfundsvidenskab, hvor sidstnævnte insisterede på, at Magtudredningen skulle være et samfundsvidenskabeligt projekt.

Et andet af de store kritikpunkter er den manglende beskrivelse af den økonomiske magt i det danske samfund.

- Det er fuldstændigt rigtigt, og det er vi faktisk meget kede af. Problemet er, at der ikke findes danske økonomer, som beskæftiger sig med dette emne. Vi har bestemt ikke holdt interesserede økonomer ude, siger Lise Togeby.

Hun understreger, at Magtudredningen ikke er en undersøgelse af økonomi og magt i det danske samfund, men en undersøgelse af demokrati og magt.

Helt ude i hampen

Er der noget, som kan få Lise Togeby op af stolen, så er det, når hun og den øvrige ledelse beskyldes for at ville have "rene hænder", fordi de ikke har offentliggjort navnene på "den danske elite", som indgår i forskningsprojektet.

- Vi har foretaget en undersøgelse af elitestrukturen i Danmark, og hvordan den har ændret sig op gennem det 20. århundrede. Projektet omfatter oplysninger om ca. 3.000 personer. Vi har behandlet det som ethvert andet samfundsvidenskabeligt forskningsprojekt. At offentliggøre navnene svarer til, at man i et medicinsk forsøg offentliggør navnene på testpersonerne – det giver simpelthen ikke mening. Og trykt med enkelt linjeafstand og små typer ville en sådan liste fylde mindst 50 sider. - Glem al snak om, at vi ønsker at hem-

meligholde disse navne. Hvem skulle have interesse i det? For øvrigt er der i rapporten om dette forskningsprojekt en klar beskrivelse af, hvorledes elitepersonerne er udvalgt. Så alle og enhver vil selv kunne finde navnene, hvis de er interesseret. Derfor er kritikken helt ude i hampen, siger Lise Togeby.

Svært at starte en debat

Lise Togeby ligger ikke søvnløs på grund af den hårde kritik. Hun har det godt med Magtudredningen. Dog ville hun ønske, at der var kommet mere debat i forbindelse med udredningen.

- Vi må erkende, at det at skabe en offentlig debat er uhyre svært. Men Magtudredningen har faktisk været omtalt i 400 avisartikler inden for det sidste år, siger hun.

- Kritikerne hæfter sig ved, at vi skulle have beskæftiget os noget mere med magtmisbrug, men det er altså ikke det, vi er blevet bedt om. Det tror jeg for øvrigt, at journalister er langt bedre til. Vi har beskæftiget os med den almindelige danskers muligheder for at øve indflydelse på sit eget liv og de overordnede beslutninger, og så har vi beskæftiget os med magtrelationerne mellem medier, organisationer og institutioner, siger Lise Togeby.

magt.dk – en kritik af Magtudredningen. Forlaget Frydenlund, 168 sider.

Bogen kan også læses på www.kritikafmagt.dk Her kan man også deltage i diskussionen om magtudredningen.

Meddelelser

fra Aarhus Universitet

REDIGERET AF JOURNALKONTORET, DEN CENTRALE ADMINISTRATION,
NORDRE RINGGADE 1, 8000 ÅRHUS C. TLF. 8942 1151.

DEADLINES FOR MEDDELELSER SENEST 13 DAGE FØR UDGIVELSE - SE KOLOFON SIDST I BLADET
MANUS SENDES I WORD PERFECT 6/7/8 ELLER ET WORDFORMAT TIL MEDDELELSER@AU.DK
YDERLIGERE OM DEADLINES OG AFLEVERING: WWW.AU.DK/DA/ADM/JOURNAL/MEDDEL/

DOKTORGRADEN

Forsvar

SUN

Fredag den 30. april 2004, kl. 14.00 forsvarer konst. overlæge *Alex Lund Laursen*, ph.d. sin doktorafhandling med titlen: "Opsonizing factors and phagocytic cells in Pneumocystis carinii pneumonia". Forsvaret er offentligt og finder sted i Auditorium 424, Anatomisk Institut, Bygning 230, Universitetsparken. De officielle opponenter er overlæge, dr. med. Henrik Sengeløv og overlæge, dr. med. Bettina Lundgren. Afhandlingen kan rekvireres ved henvendelse til doktoranden Hunderosevej 7, 8541 Skødstrup.

Konferering

TEO

Det Teologiske Fakultetsråd har på sit møde d. 9. februar 2004 konfereret lektor *Jeppe Sinding Jensen*, Afdeling for Religionsvidenskab, Aarhus Universitet den filosofiske doktorgrad på grundlag af afhandlingen "The Study of Religion in a New Key: Theoretical and Philosophical Soundings in the Comparative and General Study of Religion".

PH.D.-GRADEN

Forelæsninger

SUN

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand. med. *Ulrik Markus Mortensen* den 10. maj 2004, kl. 15.00 et offentligt forsvar med titlen: "Cardiovascular ATP-sensitive potassium channels: Experimental and clinical studies". Forsvaret finder sted i Auditorium B, Skejby Sygehus.

SAM

På baggrund af ph.d.-afhandlingen "Landscapes of Learning in ICT Workplaces", og med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i psykologi afholder cand.psych. *Claus Elmholt* et offentligt forelæsning over emnet "Læring på arbejdspladsen – nye empiriske perspektiver". Handlingen vil foregå på dansk. Bedømmelsesudvalget består af: Lektor Klaus Nielsen (formand for udvalget), Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, professor Roger Säljö, IPD Enheten för lärande och undervisning, professor Bente Elkjær, Institut for Pædagogisk Sociologi, Danmarks Pædagogiske Universitet. Forelæsningen er offentlig og finder sted tirsdag den 16. marts 2004 kl. 14.00 i Auditoriet, Psykologisk Institut, Nobelparken, Jens Chr. Skous Vej 4, 8000 Århus C.

På baggrund af ph.d.-afhandlingen "Emotional Inhibition, Psychosystemological Dysregulation, and Somatization", og med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i psykologi afholder cand.psych. *Michael Martini Jørgensen* en offentlig forelæsning over emnet "Individual differences in emotion regulation and somatization". Handlingen vil foregå på engelsk. Bedømmelsesudvalget består af: Professor, dr. phil. Helmuth Nyborg (formand for udvalget), Psykologisk

Institut, Aarhus Universitet, lektor Hans Henrik Jensen, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet, professor, ph.d. Ad Appels, Maastricht University, Holland. Forelæsningen er offentlig og finder sted fredag den 19. marts 2004 kl. 14.00 i Auditoriet, Psykologisk Institut, Nobelparken, Jens Chr. Skous Vej 4, 8000 Århus C.

Med henblik på erhvervelse af den juridiske ph.d.-grad forsvarer cand.jur. *Jens Frederik Gammelgaard* fredag den 2. april 2004 kl. 13.00 sin ph.d.-afhandling: "Kommunal erhvervsvirksomhed med særligt henblik på kommunalfuldmagtsreglerne og de tre kommunale erhvervslove" ved en offentlig ph.d.-forelæsning i auditorium 455, bygning 340 med efterfølgende reception i lokale 425, bygning 340. Forelæsningens titel er: "Kommunal erhvervsvirksomhed med særligt henblik på kommunalfuldmagtsreglerne og de tre kommunale erhvervslove".

Bedømmelsesudvalgets medlemmer er: professor, dr.jur. Jens Peter Christensen, Juridisk Institut, Aarhus Universitet; statsamtmand, ph.d. Peter Christensen, Statsamtet Århus og kontorchef Morten Engberg, Folketingets Ombudsmand

Tildelinger

SUN

Det sundhedsvidenskabelige fakultetsråd har på sit møde den 16. februar 2004 tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand. med. *Kaj Aage Sparle Christensen* for afhandlingen: "Screening for functional and mental disorders in general practice. Results from a randomised clinical trial".

Cand. scient. *Rikke Katrine Jentoft Olsen* for afhandlingen: "Molecular genetic characterization of multiple Acyl-CoA dehydrogenation deficiency".

Cand. scient. *Maj Britt Bodil Larsen* for afhandlingen: "Effects of insulin antibodies on the bioactivity of insulin".

TEO

Det Teologiske Fakultetsråd har på møde den 9. februar 2004 tildelt cand.theol. *Jesper Hyldahl* ph.d.-graden i teologi for afhandlingen "Det religiøse sprogs dynamik. Forholdet mellem Guds transcendens og menneskets sprog i 2. til 3. århundredes gnostiske og kristne tænkning."

FORSKNINGSSTØTTE

Støtte til flerfaglige forskernetværk inden for it

It-vest er et uddannelses- og forskningssamarbejde mellem Handelshøjskolen i Århus, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

Med det formål at fremme det flerfaglige samarbejde inden for it har it-vest afsat et samlet beløb på 1 mio. kr. til støtte for forskere, der arbejder sammen om it-faglig forskning og udvikling på tværs af fag og institutioner.

Beløbet uddeles i to ansøgningsrunder: Den første lå i efterårssemesteret 2003. Den næste ligger i forårssemesteret 2004.

Der ydes f.eks. støtte til netværksarbejde mellem forskning/uddannelse og erhvervsliv, forskningsassistance, kon-

ferencer, international inspiration og publikationer.

Støtte udbetales i mindre portioner til konkrete formål, max. 150.000 kr.

Det tilstræbes at holde ansøgningsprocessen så enkel som mulig.

Ansøgningsfrist: Torsdag den 1. april 2004

Ansøgere kan forvente svar inden udgangen af april. Ansøgning skal omfatte en kort redegørelse for den it-mæssige relevans af det flerfaglige samarbejde, oversigt over deltagerne i samarbejdet, kontaktperson samt tidsplan og budget for de aktiviteter, der søges om støtte til.

Ansøgningsskema kan rekvireres på www.it-vest.dk

Spørgsmål om ansøgningens udformning kan rettes til den lokale it-vest leder eller til direktør Gitte Møldrup, tlf: 8948 6850.

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd indkalder hermed ansøgninger om støtte til aktiviteter, som forventes at begynde i 2004. Uddelingen finder sted i maj og juni 2004.

Der kan i forbindelse med den kommende ansøgningstermin i april 2004 søges om støtte til følgende aktiviteter:

SNF-centre, apparatur, Ole Rømer-stipendier, Skou-stipendier, Steno-stipendier, post doc.-stipendier, forskningsophold i udlandet, internationale videnskabelige kongresser, symposier og lign., publiceringsstøtte, formidling

Der kan løbende søges om støtte til følgende aktiviteter:

Udenlandske post doc.s til Danmark, START - Tilskud til forberedelse af EU-ansøgninger, CERC3

Informationsmateriale og ansøgningsskemaer kan hentes på Forskningsrådenes hjemmeside: <http://www.forsk.dk>

Novo Nordisk Fonden

Projektmidler til forskning i bioinformatik

Novo Nordisk Fonden ønsker at støtte udviklingen af dansk forskning i bioinformatik. Fonden har afsat 15 mio. kroner, som kan søges til projektstøtte. I første omgang indkaldes interessetilkendegivelser. Fonden ønsker at støtte en, eventuelt to grupper. Beløbet administreres som rammebevilling fordelt over 3 – 5 år.

Ansøgning

Ansøgningsproceduren indledes med interessetilkendegivelser. Disse skal være Fonden i hænde senest den 30. april 2004. Nærmere oplysninger om forudsætninger og proces på Fondens hjemmeside www.novonordiskfonden.dk.

Hjerteforeningen

Biomedicinske forskningsudvalg.

Ansøgningsfrist 1. april år 2004 kl. 12.00. Der henvises i øvrigt til Hjerteforeningens hjemmeside: www.hjerteforeningen.dk "for fagfolk", opdateres løbende eller Lægeforeningens Vejviser 2001-2002 side 219.

Udvalg for forebyggelsesforskning.

Ansøgningsfrist 1. april år 2004 kl. 12.00.

Der henvises i øvrigt til Hjerteforeningens hjemmeside www.hjerteforeningen.dk "for fagfolk", opdateres løbende eller Lægeforeningens Vejviser 2001-2002 side 220.

Styrkelse af den kliniske kræftforskning i Danmark

Kræftens Bekæmpelse ønsker at fremme dansk klinisk kræftforskning på højt internationalt niveau.

Det Læge- og Naturvidenskabelige Udvalg har derfor etableret en særlig form for ansøgning til Kræftens Bekæmpelse.

Denne ansøgningsmulighed vedrører klinisk orienterede forskningsprojekter, der indrager innovative aspekter, såkaldt Translationel Forskning. Formålet er at få etableret vitale tværfaglige miljøer, der kan fremme overgangen fra basal- eller teoretisk forskning til klinisk anvendt forskning. Som eksempel kan nævnes innovative kliniske afprøvninger af diagnostiske/behandlingsmæssige/molekylære metoder. For at opnå størst mulig effekt af midlerne vil ansøgninger, der vedrører relativt hyppige sygdomme, blive foretrukket.

For at opnå international kompetitive ansøgninger anvendes en ny ansøgningsprocedure med prækvalifikationsrunde og ekspertstøtte.

Senest 15. juni 2004 skal der indsendes en kort gennemarbejdet beskrivelse af forskningsprojektet på max. 2 A4 sider. Beskrivelsen skal indeholde baggrund, formål, materiale, metoder, logistik, forventede resultater og perspektiver. Desuden CV for de centrale personer i projektet (CV af højst 1 A4 sides længde).

Læs mere på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside www.cancer.dk.

Det Læge- og Naturvidenskabelige Udvalg, Kræftens Bekæmpelse, Strandboulevarden 49, 2100 København K

Dr. phil. Leif Nedergaards Fond

Hermed indkaldes ansøgninger til dr. phil. Leif Nedergaards Fond i henhold til fundatsens ' 2: Fondets formål er at yde støtte til udgivelse af litterære eller idéhistoriske afhandlinger af frisindet ånd, herunder religionskritik. Støtten ydes som hel eller delvis trykningsstøtte. Der anvendes ikke specielle ansøgningsskemaer, men ansøgninger om støtte skal være vedlagt manuskript og tryktilbud, eventuelt forlagskalkyle. Modtaget materiale returneres ikke. Ansøgninger, som skal være fondet i hænde senest 1. april 2004, sendes til formanden for fondens bestyrelse, Advokat Jørgen Juul, Bremerholm 1, 1069 København K.

FONDEN AF 17-12-1981

Et stipendium under Fonden af 17-12-1981 til forskning inden for sygdomsbekæmpelse opslås hermed ledigt:

Støtten ydes i form af et kandidatstipendium, et ph.d.-stipendium eller et skolarstipendium.

Kandidatstipendiet/ph.d.-stipendiet gives fortrinsvis til yngre forskere, der ønsker at frigøre sig fra andet arbejde i en periode for helt at hellige sig et forskningsprojekt. Stipendiet bevilges for 1 år ad gangen, men kan efter ansøgning forlænges i yderligere 1 + 1 år.

Kandidatstipendiet aflønnes som et stipendie under universiteterne. Det er en forudsætning, at stipendiaten ikke foretager sig andet lønnet arbejde i stipendieperioden uden forudgående tilladelse fra fondens bestyrelse.

Ph.d.-stipendiet aflønnes efter gældende overenskomst. Det er en forudsætning, at udgifterne til universitetets administration af stipendiet samt kursusafgift tilvejebringes fra anden side. Det er endvidere en forudsætning, at ansøgerne enten er eller kan påregne at blive optaget som ph.d.-studerende ved et universitet eller en højere læreanstalt. Ansøgning om ph.d.-stipendium skal være ledsaget af en projektbeskrivelse med angivelse af budget og oplysning om hovedvejleder, der vil påtage sig vejledningen til den pågældende.

Ud over stipendierne yder fonden også støtte til forskning indenfor sygdomsbekæmpelse, eksempelvis indkøb af nødvendigt apparatur samt støtte til nødvendig laborantassistance.

Ansøgning i 4 eksemplarer bedes tilstillet fondens bestyrelse på adressen: Fonden af 17-12-1981, Advokatfirmaet Jon Palle Buhl, Valkendorfsgade 16, 3. 1151 København K, Att.: Advokat Dorrit Engel, hvor ansøgningsskema kan rekvireres med samtidig angivelse af, til hvilket formål der søges om midler. Ansøgning skal være fondens bestyrelse i hænde senest den 1. juni 2004. Ansøgningsblanketterne kan endvidere rekvireres i elektronisk form ved henvendelse til advokatkontoret. Kun ansøgere, der kommer i betragtning, vil modtage underretning, hvilket vil ske omkring 1. september.

Dronning Ingrid's Forskerpris

Gigtforeningens bestyrelse har vedtaget at uddele et beløb på kr. 100.000 fra Dronning Ingrid's Forskningsfond til en forsker, som har gjort sig gældende inden for ryg-, led- og muskelforskning.

Prisen kan ikke søges, men Gigtforeningen indkalder hermed motiverede indstillinger af mulige modtagere af prisen. Der kan læses mere om betingelserne under opslag på www.gigtforeningen.dk/forskning.

Indstillingerne indsendes til: Forskningsrådet, Gigtforeningen, Gentoftegade 118, 2820 Gentofte og skal være Gigtforeningen i hænde senest torsdag den 19. august 2004 med morgenposten.

LEGATER/STIPENDIER

Japetus Steenstrups Legat

Af Japetus Steenstrups Legat vil der i maj 2004 kunne uddeles ca. 20.000 kr. (i flere portioner) som understøttelse til naturhistoriske og arkæologiske studier, især sådanne som kan belyse naturforholdene og oldtidskulturen i Danmark (med Grønland) og Island.

Ansøgning med budget og med angivelse af CPR.nr. senest ultimo april 2004 til: Lektor Hans Jørgen Hansen, Geologisk Institut, Øster Voldgade 10, 1350 København K

**Norma og Frode S. Jacobsens Fond
Studierejselegater**

Fondens formål er gennem forskning og udvikling samt uddannelse og anden aktivitet at yde støtte til fremme af dansk landbrug, herunder dels og især til fremme af konkurrenceevnen hos primærproducenter, slagterier og forædlingsvirksomheder, der producerer og afsætter svinekød og andre kødprodukter, dels til fremme af aktiviteter, der

vedrører etik og dyrevelfærd, miljøhensyn, forbrugersinteresser, kost og sundhed, historie og fremtidsperspektiver. Fonden yder støtte til forskningsprojekter herom. Til brug for ansøgning om forskningsprojekter, skal ansøgningsskema rekvireres hos administrator eller på fondens hjemmeside.

Fonden kan endvidere yde støtte til unge forskeres eller kvalificerede studerendes studierejser vedrørende landbrugsmæssige forhold, herunder især svinekødssektoren. Fonden uddeler hvert år op til 20 studierejselegater på hver op til kr. 25.000. Det sker på den måde, at op til 10 studierejselegater uddeles i henhold til ansøgning modtaget inden 1. april, og op til 10 studierejselegater uddeles i henhold til ansøgning modtaget inden 1. oktober. Studierejselegat bevilges som hovedregel kun, når ansøgeren har opnået bachelorgrad eller tilsvarende niveau. Der gives ikke studierejselegater til grupper eller enkeltpersoners deltagelse i kollektive rejser.

Ved nærværende opslag indkaldes ansøgninger til 1. april 2004 med henblik på uddeling af op til 10 studierejselegater. Ansøgning indgives på ansøgningsskema, der kan rekvireres på administrators kontor (Dorthe Duus Kristensen, tlf. 33 47 88 29, e-mail: ddk@jblaw.dk) eller på fondens hjemmeside: www.fsjacobsensfond.dk

Landsdommer V. Gieses Legat

Af Landsdommer V. Gieses Legat er for 2004 et beløb til rådighed, der ifølge fundatsen kan ydes som tilskud til udgivelse her i landet i værdig udstyrelse af historiske, litteraturhistoriske, kunsthistoriske, sproghistoriske, geologiske, geografiske og arkæologiske værker af danske forfattere.

Ansøgninger sendes senest d. 2. april 2004 til legatbestyrelsens formand, docent dr. phil. Flemming Lundgreen-Nielsen, Institut for Nordisk Filologi, Københavns Universitet Amager, Njalsgade 120, 2300 København S.

Ansøgningen, til hvilken der ikke foreligger særskilt skema, bør indeholde: 1) oplysninger om arbejdets indhold, 2) oplysninger om dets typografiske udstyr, 3) detaljeret overslag (evt. regnskab) over fremstillingsomkostningerne og 4) oplysninger om støtte, der er søgt eller opnået andetsteds til samme formål.

Maskinfabrikant Jochum Jensen og hustru**Mette Marie Jensen, f. Poulsens Mindelegat (fond)**

Fra ovennævnte fond er et beløb til rådighed til øjenforskning i år 2004. Ansøgninger om at komme i betragtning indsendes i 3 eksemplarer inden 01.04.2004 til Advokat Niels de Fønss, Toldbodgade 10, 4.s. 6000 Kolding

KURSER

E-læringsenheden - Kurser og workshops

Alle kurser og workshops henvender sig til ansatte ved Aarhus Universitet og afholdes i Victor Albeck-bygningen medmindre andet oplyses. Deltagelse i workshops er gratis mens der er et deltagergebyr på 500 kr. ex. moms for deltagelse i kurser.

Kursus: Digitale billeder – hvordan gør man?

Kurset giver en indføring i forskellige teknikker og muligheder for at håndtere og anvende digitale billeder. Deltagerne vil lære hvordan man kan producere, bearbejde og præsentere digitale billeder.
Tid: 17. marts kl. 9.00 -12.00

Workshop: Søg litteratur i "Web of Science" (NAT/SUN)

Denne workshop sætter deltagerne i stand til at udføre kvalificerede søgninger i udvalgte databaser under "Web of Science" med fokus på fagområder under Naturvidenskab og Sundhedsvidenskab.
Tid: 1. april kl. 13.00 – 16.00

Kursus: Kom i gang med Powerpoint

Introduktion til præsentationsprogrammet Powerpoint. Deltagerne vil lære at fremstille digitale præsentationer med fokus på layout og formidling.
Tid: 14. april kl. 12.30-16.30

Kursus: Kom videre med Powerpoint

Introduktion til de mere avancerede funktioner i Powerpoint. Deltagerne vil få indblik i anvendelsen af illustrationer som f.eks. billeder, videoklip, animationer og lyd, og hvordan disse filtyper integreres i Powerpoint.
Tid: 20. april kl. 12.30-16.30

Tilmelding og yderligere oplysninger på: www.iktlab.au.dk

**Dansk Forskerskole i Psykologi
Københavns Universitet**

Dansk Forskerskole i Psykologi tilbyder kurser på Københavns Universitet i foråret. Yderligere oplysninger om kurserne kan fås på Forskerskolens web-side: www.psyforsk.dk eller ved henvendelse til forskerskolesekretær Anette Andersen, dfp@psy.ku.dk

Kognitions- og neuropsykologi

Dyremodelbaseret, kognitiv neurovidenskab og komparativ neuropsykologi
Neural mechanisms for maintenance and control in visual working memory

Psykologiske forskningsmetoder og videnskabsteori

Psykologiens videnskabsteori

Social- og kulturpsykologi

Conceptual aspects on cross-cultural psychology

KONGRESSER, MØDER

Foredragsrække om fodbold

– tre onsdage i foråret 2004

Center for Idræt, Aarhus Universitet inviterer til en foredragsrække med fodbold som tema.

På baggrund af såvel forskning som personlig erfaring vil en række foredragsholdere fortælle om fodbold i relation til teambuilding, fysisk træning og medier.

Det er gratis at deltage i arrangementerne og Center for Idræt serverer en forfriskning i pausen. Møderne finder sted på Center for Idræt, Aarhus Universitet, Katrinebjergvej 89 C, 8200 Århus N i lokale 123.

Man kan tilmelde sig det enkelte tema eller hele forløbet. Tilmeldingen skal ske på tlf. 8942 4895 senest om mandag kl. 12.00 forud for arrangementet.

Fodbold som holdspil**– et idrætspsykologisk perspektiv**

Onsdag d. 17. marts kl. 14.30 – 16.30. Oplæg ved: Anders Halling, der er ekstern lektor ved Center for Idræt (AU). Han har mange års erfaring med undervisning og træning i holdspil og har bl.a. skrevet bogen "Boldspilundervisning" (1999) sammen med Per Fibæk Laursen.

Rune Giske (Norge), der er ph.d. i idrætspsykologi og har skrevet afhandlingen "Individuelle handlingsvalg i holdboldspil" (2001), som handler om holdspillet psykologi i forhold til individuelle handlingsvalg i boldspil på højt niveau.

Teknisk og fysisk træning i fodbold

Onsdag d. 14. april kl. 14.30 – 16.30. Oplæg ved: Thomas Bull Andersen, der er forskningsadjunkt ved Center for Idræt og forsker i biomekaniske aspekter i fodbold, bl.a. "tåhylerens" biomekanik.

Ole Brandenburg, der er cheftræner i FC Århus, vil holde oplæg om træningsprincipper i forbindelse med fysisk og teknisk træning i fodbold på højt niveau.

Fodbold og medier

Onsdag d. 28. april kl. 14.30 – 16.30. Oplæg ved: Peter Crawford, der er ekstern lektor ved Center for Idræt (AU) og underviser som etnograf i kulturelle aspekter i idrætten, hvor han især beskæftiger sig med visuel repræsentation af idræt i film og TV.

Sørine Godtfredsen, der er journalist og stud.teol., har holdt adskillige oplæg om sportsjournalistik og om et kritisk syn på sportens rolle i det moderne samfund.

Byhistorisk Forum - Arrangementer forår 2004

Arrangementerne foregår i kursuslokalet ved Møntmestergården i Den Gamle By. Alle er velkomne.
26. marts kl. 14.00-16.00:
Stud.mag. Michael Bruus: Moderniseringen og forbedringen af de danske købstadshavne i første halvdel af 1800-tallet.
30. april kl. 14.00-16.00:
Stud.mag. Søren K. Poder: Mellem land og by: Om allokering af ressourcer mellem bonden og købmanden i 1700-tallets sydlige Nørrejylland
28. maj kl. 14.00-16.00:
Ph.d.-studerende Morten Refsskou, Dansk Center for Erhvervshistorie: Universitet og byen.
11. juni kl. 14.00-16.00:
Stud.mag. Tine Bro: Købstadsstiftelser i Danmark i 1700- og 1800-tallet

**The Future of the European Welfare States
- from social, political and economic perspectives**

Organizer: The Network for Keynesian Inspired Economics (KIEnet). European Conference. Date: 26-27-28 August 2004. Place: Roskilde University, Denmark

Call for papers: Papers that include an analysis of one of eleven themes of the future of the European welfare states will be given priority. For further information on the themes and the conference: <http://www.econ.ku.dk/Kienet>.

Contact: Professor Jesper Jespersen, Roskilde University - jesperj@ruc.dk

Professor Axel Mossin, Copenhagen University - Axel.Mossin@econ.ku.dk

Universiteit Utrecht - Summer School

Som medlem af Utrecht Netværket, der består af en række store europæiske universiteter, har Aarhus Universitet fået 2 "fee waivers" specielt til kurset "Dutch Society and Culture". Tidspunkt: 19. juli - 13. august 2004

Bemærk: Studerende skal betale Euro 450 for bolig, kursusmateriale samt ekskursioner. Tilmelding skal ske på særligt ansøgningsskema, som udleveres og igen indleveres til Internationalt Sekretariat, Aarhus Universitet, Fredrik Nielsens Vej 5.2. sammen med en kortfattet motivation. Ansøgningsfristen er mandag d. 5. april 2004.

PUBLIKATIONER

Følgende fås ved henvendelse til

Journalkontoret, tlf. 8942 1150:

Love, bekendtgørelse og cirkulærer

EIPA (European Institute of Public Administration) tilbyder offentlige myndigheder, institutioner mv. interne workshops om "Playing by the Rules on State Aid". (11.02.2004) www.perst.dk/visNyhed.asp?artikelID=13326

Tjenestemandspensioner og pensionsgivende lønninger pr. 1. oktober 2003 (skalatrin 51-55). 1. april 2004 og 1. oktober 2004. (16.02.2004).

www.perst.dk/visCirk.asp?cirkulaereID=1441

Barsel, adoption og omsorgsdage (04.02.2004) www.perst.dk/visCirk.asp?cirkulaereID=1440

STILLINGSOPSLAG

TAP-STILLINGER

Bioanalytiker

Ved Klinisk Institut (Klinisk Biokemisk Afdeling, Århus Sygehus, Nørrebrogade) er en stilling som bioanalytiker ledig til besættelse pr. 1. maj 2004 eller snarest derefter. (37 timer/ uge).

Den, der ansættes i stillingen vil blive beskæftiget med forskningsopgaver på Klinisk Biokemisk Afdeling - herunder samarbejdsprojekter med andre afdelinger ved universitetshospitalet. Aktuelt drejer det sig bl.a. om opgaver vedrørende molekylærbiologi og vedrørende vækstfaktorsystemet epidermal growth factor.

Der vil ved ansættelsen blive lagt vægt på tidligere forskningserfaring, herunder et bredt metodologisk kendskab. Desuden vil der blive lagt vægt på selvstændighed og gode evner for samarbejde.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til professor, dr.med. Ebba Nexø, telf. 8949 3083.

Aflønning i henhold til gældende overenskomst.

Ansøgninger, vedlagt curriculum vitae, må være professor, dr.med. Ebba Nexø, Klinisk Biokemisk Afdeling, Århus Sygehus, Nørrebrogade i hænde senest den 29. marts 2004, kl. 12.00.

Laborant/laboratorietekniker

Ved Institut for Medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet, er en fast stilling, 24 timer/uge, som laborant/laboratorietekniker ledig til besættelse pr. 15. april 2004 eller efter aftale.

Stillingen vil blive opnormeret til 37 timer/uge i 2004 og 2005. Det tilstræbes, at stillingen også på længere sigt kan opnormeres til fuldtid.

Arbejdet omfatter molekylærbiologiske, cellebiologiske og proteinkemiske teknikker, bl.a. i forbindelse med fremstilling og analyse af knockout mus. Grundigt kendskab til DNA-kloning og biokemiske metoder vil være en fordel. Det forudsættes, at ansøgeren er villig til at arbejde med forsøgsdyr.

Arbejdet vil foregå i en større forskningsgruppe, hvor de øvrige medarbejdere er beskæftiget på tilgrænsende felter, hvorfor såvel gode samarbejdsegenskaber som lyst til selvstændigt arbejde er påkrævet. Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til lektor, ph.d. Anders Nykjær (tlf. 8942 2884/2880), hos hvem arbejdet vil finde sted.

Aflønning i henhold til gældende overenskomst.

Ansøgninger stiles til lektor, ph.d. Anders Nykjær, Institut for Medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet, Ole Worms Allé bygn. 170, 8000 Århus C, og må være instituttet i hænde senest den 26. marts 2004, kl. 12.00.

STUDENTERUNDERVISERE OG FAGLIGE VEJLEDERE

Ansøgningen skal indeholde oplysninger om faglige og pædagogiske kvalifikationer. Aflønning i henhold til finansministeriets overenskomst med SUL (Studerenterundervisernes Landsforening). Ansøgningen skal indeholde CPR.NR.

Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

STUDENTERUNDERVISERE

Institut for Statskundskab

Ved Institut for Statskundskab opslås et antal stillinger som studenterundervisere i efterårssemesteret 2004 på 2002-ordningens bacheloruddannelse i fagene

- a) Politologisk introduktionskursus, 1. semester
- b) Metode, 1. semester
- c) Politisk teori- og idehistorie, 1. semester
- d) Økonomi, 3. semester
- e) Komparativ politik I: Nyere teorier, 3. semester
- f) Sociologi, 3. semester

Ansættelsesperioden vil være 1.8.2004 - 31.1.2005. Studerende, der ansættes ved semestrets start, vil blive ansat som honorarlønnede studenterundervisere (hjælpelærere). Der vil ikke kunne ske ansættelse af færdiguddannede kandidater.

Stillingerne opslås med følgende timetal:

- a) Politologisk introduktionskursus: 200 timer til hver af de 9 undervisere.
- b) Metode: 220 timer til hver af de 6 undervisere.
- c) Politisk teori- og idehistorie: 200 timer til 1 af de 2 undervisere og 250 timer til den anden underviser.
- d) Økonomi, 3. semester: enten 450 timer til undervisning af 3 hold, 300 timer til undervisning af 2 hold eller 150 timer til undervisning af 1 hold. Der skal i alt undervises 9 hold ved 4 eller 5 undervisere.
- e) Komparativ politik I: Nyere teorier: 200 timer til en af de to undervisere og 250 timer til den anden underviser.
- f) Sociologi, 3. semester: 200 timer til 1 af de 2 undervisere og 250 timer til den anden underviser.

I ansøgningerne til stillinger med varieret timetalsansættelse bedes det anført, hvorvidt ansættelse i givet fald kun har et interesse med et af ovennævnte timetal.

Ved bedømmelsen af de indkomne ansøgninger lægges bl.a. vægt på karaktergennemsnittet for beståede eksaminer; studieforløb og resultater på uddannelsen set i relation til det fag, der skal undervises i; tidligere erfaringer som hjælpelærer på et grundkursus samt eventuelle andre undervisningserfaringer. Et bredt kendskab til statskundskabs- og samfundsfagsstudierne vil være en fordel. Til stillingerne i økonomi opfordres såvel stud.scient.-pol.'er som stud.oecon.'er til at søge.

Ansøgerne opfordres til at redegøre for sin motivation for at søge stillingen samt at gøre sig nogle overvejelser vedrørende instruktorfunktionen og forholdet til de studerende.

Det forudsættes, at ansøgerne er villige til at deltage i koordinerende møder vedrørende undervisningens tilrettelæggelse og planlægning samt deltagelse i opgaveretning efter den enkelte fagkyndige lærers skøn. Endvidere forudsættes deltagelse i rusarrangementet for studenterundervisere, der ansættes til 1. semestersundervisning. Et bredt kendskab til statskundskabs- og samfundsfagsstudierne vil være en fordel.

Specielt for hjælpelærere i Metode gælder det, at der til nogle af stillingerne er metodevagtførpligtelse i ca. halvdelen af arbejdstiden. I ansøgningen bedes anført, om man ønsker at søge stillingen med eller uden metodevagtførpligtelse.

Ansøgere, der ønsker at søge flere af ovennævnte stillinger, skal i indledningen på ansøgningen angive en prioritering. Det er kun nødvendigt at indsende én ansøgning. Såvel kvinder som mænd opfordres til at søge stillingerne. Eventuelle forespørgsler bedes rettet til:

- a) adjunkt Asbjørn Skjæveland
- b) professor Søren Risbjerg Thomsen
- c) lektor Jørgen Poulsen
- d) lektor Niels Holger Skou
- e) lektor Lars Johannsen
- f) lektor Jørn Loftager

Alle telefon 8942 1111.

Ansøgning vedlagt eksamensbeviser og oplysninger om studieforløb, herunder deltagelse i seminarer og kurser samt oplysninger om eventuel undervisningserfaring mærket med det i opslaget anførte nummer, må være Aarhus Universitet, Journalkontoret, Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C, i hænde senest tirsdag den 13. april 2004, kl. 12,00. Ansøgningen mærkes: 2004-215/3-59.

Svar på ansøgningerne forventes at foreligge i sidste halvdel af maj.

FAGLIGE VEJLEDERE

Molekylær biologi og nanoteknologi

Studienævnet for 2-fags uddannelser opslår hermed en stilling som studievejleder til besættelse pr. 15. april 2004. Stillingen opslås for perioden 15. april 2004 – 31. december 2004 med et omfang af 258 timer med mulighed for forlængelse.

En motiveret ansøgning, som skal indeholde udførlig beskrivelse af hidtidigt studieforløb og øvrige relevante oplysninger, herunder Cpr. nr. og aktuel adresse, skal være NF-Studiekontoret, Institut for Fysik og Astronomi, Ny Munkegade, 8000 Århus C i hænde senest: Mandag den 29. marts 2004, kl. 12.00.

Nærmere oplysning om studievejlederstillingen kan fås ved henvendelse til souschef Orla Hoppe, tlf. 8942 3589 eller studievejlederne.

Der anvendes ikke ansøgningsblanket.

Ansøgningen mærkes: 2004-215/5-19.

Har du studiemæssige vanskeligheder?

Studiecentret er Aarhus Universitets tilbud til studerende med særlige behov for rådgivning, vejledning og hjælpemidler.

Målgruppen er studerende, der har studiemæssige problemer på grund af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse (handicap), anden sproglig eller kulturel baggrund end dansk eller andre specielle studiemæssige vanskeligheder.

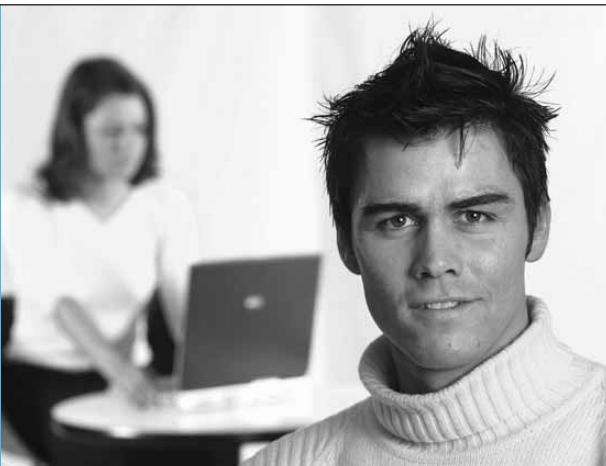
På studiecentret kan man få vejledning med fokus på den enkelte studerendes studiemæssige situation og de studierelaterede problemer.

Studerende, der har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, feks.: Blinde og svagtsynede, Døve og hørehæmmede, studerende med bevægelsesvanskeligheder, studerende med læse/skrivevanskeligheder ("ordblinde"), studerende med psykiske vanskeligheder er omfattet af lov om specialpædagogisk støtte.

Efter ansøgning på Studiecentret er der mulighed for at få handicapkompenserende støtte (SPS). Støtten vurderes individuelt og i relation til det konkrete fag og studietrin.

Er du interesseret i at vide mere om studiecentrets tilbud, så klik ind på: www.au.dk/studiecenter

Studiecenter for studerende med særlige behov
Aarhus Universitet, Jens Chr. Skous Vej 3, 8000 Århus C.
E-mail: studiecenter@au.dk.
Tlf: 8942 2370 Fax: 8942 2374.

ERHVERVSRETTEDE KANDIDATUDDANNELSER

It-vest samarbejdet tilbyder spændende, erhvervsrettede it-kandidatuddannelser med forskellig vægtning af teknologi, organisation og design. Ansøgningsfrist til de fleste uddannelser er 1. juni 2004. Flere oplysninger på www.it-vest.dk

it-vest samarbejdende universiteter

It-vest er et uddannelses- og forskningssamarbejde mellem Handelshøjskolen i Århus, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet. It-vest har til formål at fremme det tværfaglige samarbejde samt at styrke udbuddet af it-uddannelser i Vestdanmark.

Glødende portrætter

AF HELGE HOLLESEN

En nobelpristager i kemi og et futtog. Kan sådanne størrelser have noget med hinanden at gøre?

Ja, er man kunstner og sammen med sit barnebarn tegner futtog i lange baner, hænger de fint sammen, opdagede Niels Winkel. Han havde i lang tid grublet over, hvilket tegn han skulle knytte til Jens Chr. Skou i den store glasudsmykning med 13 danske Nobelpristagere, han skulle sætte op i Nobelparken. Forklaringer om den århusianske forskers epokegørende arbejde med natrium-kalcium-pumpen havde han fået mange af, og så meget forstod han, at det drejede sig om transport ind og ud af cellerne.

- Og så faldt det pludselig på plads, siger Niels Winkel. Toget kunne mildt og ironisk henvise til Skous forskning sammen med en af de krabber, der havde afgørende betydning i hans forskning.

Og sådan er der så mange små, djævelske spidsfindigheder i Winkels værk på gavlparket på det store auditorium i Nobelparken. En buddha med 64 inkarnationer til forfatteren Karl Gjellerup, der i sine sene år kastede sig over Østens religioner.

- Jeg kendte intet til ham, siger kunstneren. Så gik det bedre med Johannes V. Jensen. *Kongens fald*, ikke sandt?

- Men så falder Sikker Hansens bredhøftede, højbarmede Brunhilder lige for. Så det blev Pil fra *Den lange rejse*. Hende fantaserede jeg meget over som stor dreng, og jeg har i nogle år brugt hende som model. Med i billedet skulle hun, fan'me.

En sort perle

Pro Utilitate Humani Generis hedder glasudsmykningen på forslag fra tidligere rektor, Henning Lehmann, der fandt inspiration i Alfred Nobels testamentariske bestemmelser om, at kun bidrag til menneskeheds største nytte kan komme i betragtning til den pris, der bærer hans navn.

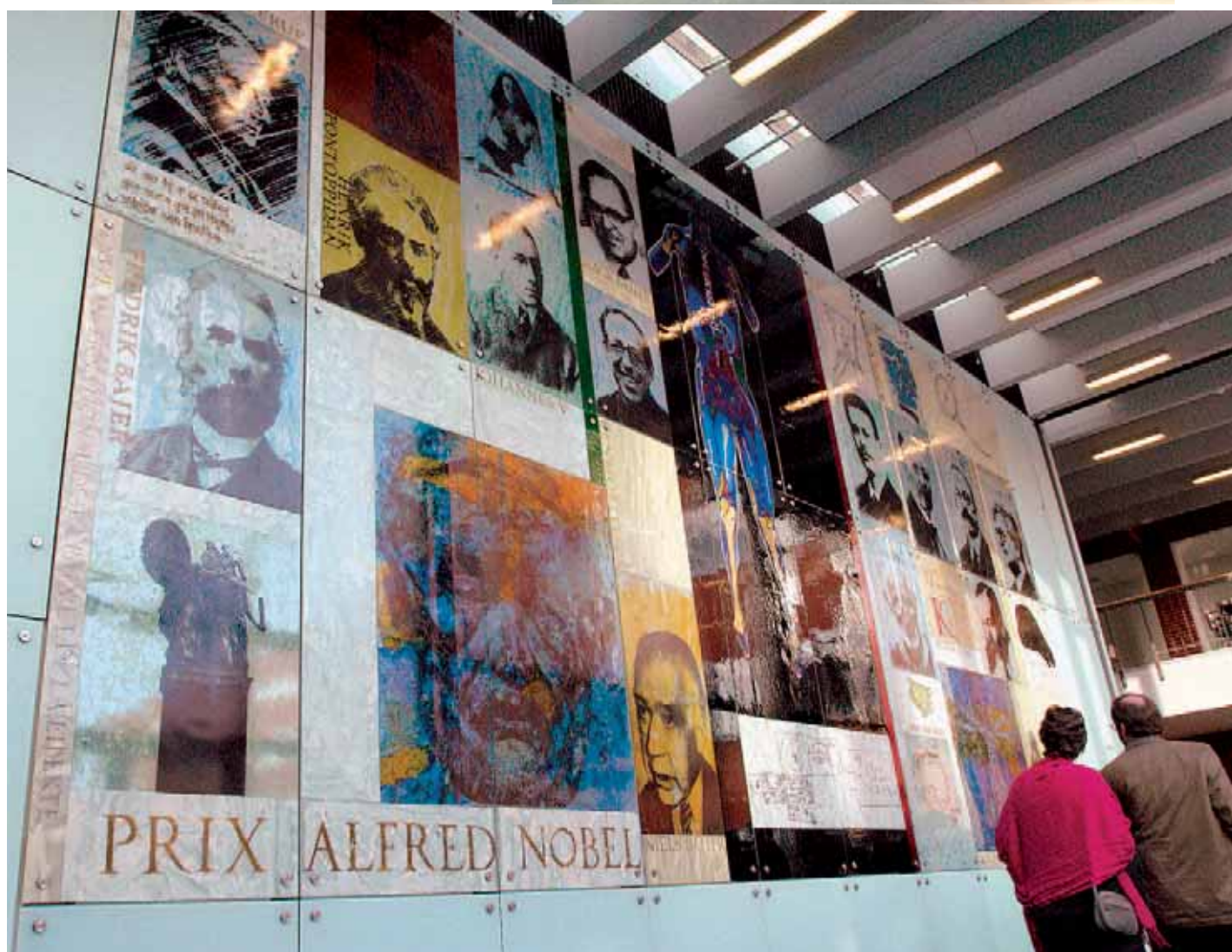
Centralt i værket står da også en menneskefigur i farverige stumper af mundblæst antikglas, formet på basis af en MRI-scannet krop. Mosaikken er lagt i en sort glasplade, der for feinschmeckere er lidt af en perle. Sort glas er egentlig en fejlbrænding, og i branchen er det en spilleregul, at et glasværk ikke udleverer det. Men det lykkedes Niels Winkels glas-partner Per Hebsgaard at fravriste et fransk glasværk det svært opdrivelige glas.

Usædvanligt er værket. Både i format og teknik. Modsat andre glasværker var det ikke muligt i Nobelparken at belyse værket bagfra, så Niels Winkel måtte eksperimentere. Det lykkedes ham at udvikle en hvid farve, der kunne give det bærende glas en mat overflade. Det er derefter beklædt med film, der reflekterer lyset og kaster det tilbage på udsmykningen.

Ud over de 13 danske pristagere har nogle af deres forløbere også fundet vej til værket. Homer, der for Niels Winkel repræsenterer menneskets selvstændiggørelse fra guderne. Leonardo da Vinci, der forenede kunst og videnskab, og Galilei, der fik mennesket på plads i universet.

TORREN ESKEROD

LARS KRUSE/AU-FOTO

Professor Jens Chr. Skou, der fik Nobelprisen i kemi i 1997, stod for afsløringen af Niels Winkels glasudsmykning i Nobelparken. Og som han konstaterede, er der plads til flere prisvindere på gavlparket ind til det store auditorium.

LARS KRUSE/AU-FOTO

I omfang er Nobel-værket et af Niels Winkels største.

- Og ubetinget det mest komplicerede, men det har været en helt vidunderlig opgave, sådan at gå på jagt i mennesket, siger Niels Winkel, der allerede i toget på vej hjem fra det første møde på Aarhus Universitet en junidag i 2002 fik de første holdbare ideer til udsmykningen ned på blokken.

Hvad de mandede ud i, kan nu ses i Nobelparken. Også om natten, hvor glasset gløder i mørket.

Niels Winkels arbejde kan man læse mere om i publikationen *Nobelparken*, som Forskningsfondens Ejendomsselskab har udgivet. Her fortælles også om Nobelparkens tilblivelse og arkitektur. Publikationen kan købes på Informationskontoret og koster 50,- kroner + evt. forsendelse. Tlf. 8942 2340 eller info@au.dk